



Školský vzdelávací program

DEDINSKÁ ŠKOLA POD BRADLOM

Škola by nemala „poskytovať poznatky“,
ale viesť k poznávaniu. Mala by učiť, že poznávanie je dobrodružstvo.
Že cieľom nie je „úspech“, ale slušný život.
Že tomu, aby sme mohli slušne žiť, musíme aj niečo obetovať.
Že obetovanie je neoddeliteľné od slušného života ...

Roman Berger:
ŠEŠŤ ÚVAH NA TÉMU: „UMENIE A ČLOVEK“
/fragment/



Vzdelávací program

Stupeň vzdelania: ISCED 1 (Primárne vzdelávanie - 1. stupeň základnej školy)
Dĺžka štúdia: 4-ročná
Vyučovací jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátna
Predkladateľ: PaedDr. Martin Janšto

Názov školy: Základná škola Milana Rastislava Štefánika
Adresa: 906 15 Košariská č. 81
IČO: 710057121 (OcÚ Košariská: 309621)

Riaditeľ školy: PaedDr. Martin Janšto

Koordinátor pre tvorbu ŠKVP: PaedDr. Martin Janšto

Ďalšie kontakty:
tel.: 034 6242 889
www.zskosariska.edu.sk
e-mail: skola@zskosariska.edu.sk

Zriaďovateľ: Obec Košariská
Adresa: 906 15 Košariská č. 78
Kontakty: tel: 034 6242 378
mail: kosariska@stonline.sk

Školský vzdelávací program prerokovaný na pedagogickej rade dňa 28. 8. 2008
Školský vzdelávací program prerokovaný na Rade školy dňa 11. 9. 2008

Platnosť dokumentu od 11. 9. 2008

Podpis riaditeľa



1.1 VEĽKOSŤ ŠKOLY

Škola s 1. - 4. ročníkom (nepľnoorganizovaná) leží v centre kopaničiarskej obce Košariská, v ktorej sa v roku 1880 narodil vedec, cestovateľ, vojak a politik, zakladateľ prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov gen. dr. Milan Rastislav Štefánik. Budovu školy vystavili a citlivo umiestnili do doliny medzi vrchy Malých Karpát a Myjavskej pahorkatiny nákladom Slovenskej Ligy v roku 1928 pri príležitosti desiateho výročia vzniku ČSR. Svojou malebnou architektúrou dodnes evokuje atmosféru úspešného predvojnového československého vidieckeho školstva. Škola je jednou zo šiestich málotriednych škôl okresu Myjava. V neprajnom období na sklonku osemdesiatych rokov bola načas zatvorená. V roku 1990 sa vďaka úsiliu Spolku rodákov M.R. Štefánika a obce podarilo jej činnosť obnoviť. Úspešne nadviazala na tradíciu kopaničiarskych škôl ktoré poskytujú vzdelanie žiakom 1. - 4. ročníka v triedach, kde sa učia spolu žiaci viacerých ročníkov. Kapacita školy je cca 30-35 žiakov. Učia v 2 triedach v spojených ročníkoch (spravidla 1. - 2. ročník a 3. - 4. ročník) a v popoludňajších hodinách trávia voľný čas v školskom klube.

1.2 CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV

Školu navštevujú žiaci z Košarísk a priľahlých kopaníc. Košariská majú vcelku dobré autobusové spojenie so susednými obcami. Škola poskytuje primárne vzdelanie aj deťom z časti susednej obce Priepasné patriacej do školského obvodu Košariská, ale čoraz častejšie aj z obvodov okolitých obcí a miest (Brezová pod Bradlom, Prašník). Podľa informácií o neustále klesajúcom počte novonarodených detí na Slovensku nemožno očakávať, že situácia v obci Košariská sa vyvinie inak, hoci uplynulé roky avizujú návrat mladých rodín do obce i stavebné aktivity jednotlivcov. Fakt, že niektorí rodičia z okolitých obcí (nerobila sa žiadna agitácia ani nábor) dali v posledných rokoch prednosť dedinskej škole a rozhodli sa tak i napriek cestovaniu SAD, je dostatočným signálom pre školy, že kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu je dôležitým činiteľom naplnenosti tried. V škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, integrovaní v bežnej triede za predpokladu, že materiálno-technické podmienky dovoľujú bezproblémovú integráciu.

1.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO ZBORU

V zariadení pracuje 1 učiteľ vo funkcii riaditeľa školy, 1 učiteľka a 1 vychovávateľka v školskom klube. Náboženskú výchovu ECAV Externe vyučuje miestna evanjelická farárka. Všetci majú kvalifikáciu pre svoju pracovnú pozíciu. Vekový priemer zboru sa 40-50 rokov. Učitelia s kvalifikáciou Učiteľstvo pre 1. stupeň ZŠ sa zúčastnili 1. kvalifikačnej skúšky, školení IKT organizované Inforekom, spolu spolu s vychovávateľkou aj školenia FIT učiteľa. Riaditeľ školy absolvoval kvalifikačné dvojročné štúdium Informatiky a štúdium Manažmentu pre vedúcich pedagogických zamestnancov. Členovia pedagogického zboru sa vzdelávajú v oblasti IKT a nových pedagogických smeroch. Obaja učitelia absolvovali priebežné vzdelávanie Etickej výchovy. Škola nemá školského psychológa, špeciálneho pedagóga, ale v prípade potreby spolupracuje s Pedagogicko-psychologickými poradňami v Myjave, Vrbovom alebo v Senici.

1.4 ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA

Na základné vzdelávanie sa prijíma dieťa, ktoré splnilo podmienky na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky podľa § 19 a o ktorého prijatie na základe zápisu podľa § 20 ods. Zákona č 245/2008 Zb. požiadala zákonný zástupca do spádovej školy alebo inej školy podľa výberu zákonného zástupcu. Na základné vzdelávanie možno výnimočne prijať dieťa, ktoré nedovršilo šiesty rok veku, a to vždy po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast. Podmienkou prijatia dieťaťa je absolvovanie predprimárneho vzdelávania v prípravnom ročníku MŠ.

Zápis detí sa koná každoročne od 15. januára do 15. februára v Základnej škole Milana Rastislava Štefánika. Konkrétny termín a čas zápisu stanovuje riaditeľ školy a zverejňuje sa na oficiálnej web stránke základnej školy, na vývesnej tabuli základnej školy, materskej školy, obecného úradu a oznámený miestnym rozhlasom.

Dieťa sa zápisu zúčastňuje v sprievode rodiča, alebo zákonného zástupcu, ktorý sa preukáže preukazom totožnosti, rodným listom dieťaťa a vyplnením dotazníka. Základná škola pri zápise dieťaťa vyžaduje nasledovné osobné údaje: meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, miesto narodenia, národnosť, štátne občianstvo, trvalé bydlisko dieťaťa, meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko rodičov (zákonných zástupcov).

Zápisu do prvého ročníka sa zúčastňuje riaditeľ školy, učiteľ 1. ročníka a učiteľka MŠ. Pri zápise je sledovaný hlavne rečový prejav dieťaťa, orientácia v priestore, znalosti základných farieb a tvarov, grafomotorické zručnosti a schopnosť sústrediť sa na prácu. Žiaci na zápise absolvujú písomnú i ústnu orientačnú skúšku, ktorou sa zisťuje pripravenosť žiakov na vstup do školy. S vyhodnotenými výsledkami sa rodičia môžu oboznámiť deň po zápise. Zo zápisu sa spisuje protokol. O prijatí dieťaťa na základné vzdelávanie rozhodne riaditeľ školy do 31. mája, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom sa má základné vzdelávanie začať.

V prípade, že si zákonný zástupca nesplní povinnosť prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky, dopustí sa priestupku, za ktorý je možné uložiť pokutu (VZN 1/2008 Obce Košariská).

O prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy so vzdelávacím programom pre žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.

Pri prijímaní žiaka z inej školy do vyššieho ročníka žiaci absolvujú pohovor s vedením školy. Podmienkou na prijatie je prospech do 2,0 a bezproblémové správanie.

1.5 DLHODOBÉ PROJEKTY

Dlhodobé projekty a medzinárodná spolupráca

V roku 1998 udelilo Ministerstvo školstva SR škole čestný názov - Základná škola Milana Rastislava Štefánika. Medzi prvými sa zapojila do projektu Infovek (2000). Vedenie školy získalo Cenu ministra školstva za šírenie digitálnych technológií v slovenskom školstve (2002) a čestné uznanie - Cena Telecom (2007).

Projekty ZŠ Košariská:

- Otvorená škola - školenia IKT a internet pre občanov (Projekt Infovek, 2003)
- Informačný vek v Jubilejnej škole 1928 -vzdelávacie aktivity v oblasti IKT, školenia IKT a internet pre občanov (MDPT SR, 2005)
- Dedina – pestrosť v jednote - vzdelávacie aktivity v oblasti IKT, školenia IKT, fotoškola, webové stránky (MDPT SR, 2006)
- Športové aktivity v Jubilejnej škole - umelá lezecká stena (KR SAŠS, 2007)
- Vtáčie rána v dedinskej škole (Nadácia Orange, 2010)

Projekty, ktoré vznikli v spolupráci školy s Rodičovským združením a občianskym združením Rosenka

- Drevené detské ihrisko / Pekná obec (Ekopolis, 1996)
- Multimediálna učebňa a interetový klub / Tvoja zem, Občania obci (Ekopolis, 1999)
- Oživovanie vzácných klenotov histórie a ľudovej kultúry obce Košariská prostredníctvom netradičných aktivít Združenia Rosenka / Vidiecky rozvoj – Občania obci (Ekopolis, 2003)
- Remeselnícky kútik – trieda v prírode (Nadácia SPP, 2008)

Významné obohatenie, metodické usmernenie a orientáciu k tradičnej ľudovej kultúre priniesla škole spolupráca s pedagógom a scénografom Doc. Ing. arch. Viliamom J. Gruskom CSc. S AIA Centrum Bratislava sa škola a členovia novovzniknutej ľudovej hudby a speváckej skupiny Rosenka podieľali v rokoch 1999 -2004 na kompletom zabezpečení šiestich ročníkov festivalu Staré nôtly mladých strún Európy v centre Myjavsko s účasťou mladých ľudových hudieb z Estónska, Bulharska, Poľska, Maďarska a Českej republiky. V škole vznikli desiatky audiovizuálnych programov a dve dokumentárne výstavy, ktoré boli prezentované doma i v zahraničí (amfiteáter MFF Myjava, Sála SĽUK-u Rusovce, V-Klub, Istropolis, Zrkadlový Háj Bratislava, Slovenský inštitút Praha, Konzervatórium v Denain - Francúzsko). Autenticitu a jedinečnosť ľudovej hudby Rosenka ocenili i na Medzinárodnom folklórnom festivale Myjava Cenou Samka Dudíka (2000, 2004, 2007). V roku 2009 sa predstavila v Galakonzerte medzinárodnej súťaže európskych rozhlasových staníc Grand prix Svetozára Stračinu vo Veľkej koncertnej sále SRo pod Pyramídou.

Medzi dlhodobé tématické projekty školy patrí napr. projekt putovaní po zaujímavých tratiach železníc Slovenska KRAJINOU TECHNICKÝCH ZÁZRAKOV

- Po stopách stratenej lesnej železnice v Malých Karpatoch Dobrá Voda (2004-2005),
- Tunely a viadukty Myjavskej železnice (2005),
- Železničné tunely a viadukty kremnickej, harmaneckej a handlovskej trate (2007),
- Železnice v oblasti Telgártu a Stratenej (2008)
- Exkurzie na lesné železničky vo Vychylovke (2005, 2009), v Podbieli (2007) a Čiernom Balogu (2006, 2008)

- Železničné tunely a viadukty trate č. 121 Podjavorinskej (2009)

V rámci zvyšovania kvalifikácie pedagógov sa škola v roku 2009 zapojila do projektu Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách. Jeden pedagóg našej školy sa bude vzdelávať v oblasti informatizácie v školstve. Cieľom tohto projektu je dosiahnuť zmenu formy výučby na školách, ktorá povedie k modernizácii zapojením moderných technológií do vyučovania, a zároveň pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy prispôbením vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti.

1.6 SPOLUPRÁCA S RODIČMI A INÝMI SUBJEKTMI

Otvorenosť školy smerom k miestnej komunite a spoluprácu s rodinou považujeme za jednu z najdôležitejších priorít nášho smerovania. Vstupom digitálnej techniky do výchovno-vzdelávacieho procesu sa škola stala prvou a zatiaľ jedinou inštitúciou v dedine, schopnou vzdelávať verejnosť v oblasti informačno-komunikačných technológií. Mnohí rodičia a občania využili bezplatné kurzy na získanie základov práce s PC, internetom a práce s digitálnou fotografiou. Vznikali zaujímavé situácie, keď sa do večerných kurzov rodičov "nadelegovali" ich ratolesti, nesmierne potešené, že sa uplatnia v roli tútorov.

Škola spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Myjave a Vrbovom. Žiaci, ktorí majú problémy s učením alebo správaním sú po dohode so zákonným zástupcom žiaka odoslaní na pedagogicko-psychologické vyšetrenie. O výsledkoch vyšetrenia je škola informovaná a po prípadnom priamom kontakte triedneho učiteľa so psychologičkou je stanovený postup práce s takýmto žiakom.

Pri škole pracuje aj Rada školy, ktorá pracuje podľa Štatútu a plánu práce. Zasadá 3-krát v kalendárnom roku. Je zložená z jedného pedagogického zamestnanca za ZŠ, troch zástupcov rodičov za ZŠ a jedného delegovaného zástupcu obce.

V roku 1994 vzniklo občianske združenie SRRZ pri Základnej škole Košariská, ktoré výdatne pomáha škole pri mimoškolskej činnosti a zabezpečovaní podujatí a učebných pomôcok. Schôdze sa uskutočňujú 3-4 krát v školskom roku. Združenie je členom Slovenskej rady rodičovských združení.

Škola aktívne zapojila do experimentálneho overovania učebných osnov Novej koncepcie výtvarnej výchovy pre 1. stupeň ZŠ pod vedením akademického maliara Ladislava Čarného (Katedra výtvarných umení UK) a PaedDr. Kláry Ferlíkovej (ŠPÚ Bratislava)

Mimoriadne plodné boli v uplynulých rokoch i tvorivé kontakty s s tvorcami počítačových aplikácií

Revelation Natural Art, Revelation Sight & Sound prof. RNDr. Ivanom Kalašom, RNDr. Ľubomírom Salancim a študentmi Katedry matematiky, fyziky a informatiky UK Bratislava.

ZŠ Košariská bola zaradená do testovania čitateľskej gramotnosti. Výber vzorky škôl SR uskutočnilo štatistické centrum v Kanade (Statistics Canada) v spolupráci s národným centrom - Štátny pedagogický ústavom.

1.7 PRIESTOROVÉ A MATERIÁLNO-TECHNICKÉ PODMIENKY ŠKOLY

Priestor na vzdelávanie i výchovnú činnosť sa sústreďuje v 2 priestranných triedach a v knižnici - počítačovej učebni. Škola má bohatú výbavu trojrozmerných učebných pomôcok z predrevolučných čias málotriednych škôl, ale aj súčasných - moderných. Triedy sú vybavené novým nábytkom, keramickými tabuľami a modernými učebnými pomôckami. Srdce vnútroškolského vzdelávacieho systému tvorí server s učebnými materiálmi a vzdelávacím softvérom, ku ktorému sa dá z každej učebne pripojiť prostredníctvom klientskej stanice napojenej na sieť a internet, dataprojektor a ozvučenie. Usilujeme sa, aby pracovné prostredie bolo na všetkých PC rovnaké.

Keďže škola nemá telocviňu, v čase nepohody sme nútení na tieto účely využívať učebňu vybavenú rebrinami i lezeckou stenou, žienkami, ochrannými sieťami.

Žiaci majú k dispozícii kvalitný, pravidelne kosený a udržiavaný trávnik futbalového ihriska TJ BRADLAN Košariská (atletika, futbal, pohybové hry). Multifunkčné ihrisko (basketbal, volejbal, hádzaná, vybíjaná, floorball) sa s prispelením OcÚ a TJ BRADLAN v zime mení na hokejové ihrisko s mantinelmi a kvalitným ľadom. Okrem školákov, ktorí ho môžu využívať počas vyučovania a školského klubu je denne v popoludňajších, večerných hodinách i počas víkendov otvorené aj pre širokú verejnosť. Škola vlastní sadu floorballových hokejok a bránok. Za priaznivých snehových podmienok žiaci využívajú okolité terény na bežecké lyžovanie. K dispozícii je 15 párov lyží, palíc a bežeckých topánok.

Tvorivé konštruovanie s učebňou Lego Dacta (5 kontajnerov) rozšírenou o kolekcie kolies, prevodov, okien, postáv a atypických súčiastok vyplňa v čase nepohody voľný čas žiakov. Učí kolektívnej práci v tímoch, ktoré vedú organizačne schopní a tvorivo nadaní vedúci.

V poslednom čase smerujeme žiakov k získavaniu manuálnych a tvorivých zručností pri práci s prírodnými materiálmi, hlinou a drevom, k čomu sme vybudovali v otvorených priestoroch pri hospodárskej budove remeselnícky kútik "Pod čerešňou"

Školský klub zabezpečuje zaujímavé vyplnenie voľného času detí v popoludňajších hodinách. K dispozícii má obe triedy i priestory v zadnej časti budovy, kde sú uskladnené hračky, športový materiál pre činnosť ŠKD. V tomto priestore je možné aj pripravovať so žiakmi jedlá studenej kuchyne a pod. V školskom klube sa nepíšu domáce úlohy. Dnešný žiak pracuje vďaka

predimenzovaným osnovám, tlaku školy i rodičov "byť úspešný v dravej spoločnosti" často intenzívnejšie a dlhšie ako ktorýkoľvek dospelý. Po "šichte" v škole sa potrebuje uvoľniť, odpočinúť a zregenerovať svoje sily.

Žiaci sa stravujú v Jedálni MŠ vzdalenej od školskej budovy cca 200 m. Škola je vybavená hygienickými arideniami pre potreby žiakov i pedagógov.

1.8 ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na nástenkách a webovej stránke školy, snažíme sa o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom, medzi pedagógmi a ostatnými zamestnancami školy.

Naším cieľom je vytvorenie tvorivého a príjemného životného priestoru v duchu myšlienok Romana Bergera: „Škola by nemala „poskytovať poznatky“, ale viesť k poznávaniu. Mala by učiť, že poznávanie je dobrodružstvo. Že cieľom nie je „úspech“, ale slušný život. Že tomu, aby sme mohli slušne žiť, musíme aj niečo obetovať. Že obetovanie je neoddeliteľné od slušného života...“

1.9 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Požiadavkami na bezpečnosť a hygienu pri práci sa zoberajú dokumenty Školský poriadok školy a Prevádzkový poriadok

Požiadavky na bezpečnosť a hygienu žiakov

Žiaci sú na prvej triednickej hodine informovaní a poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci bezpečnosti v škole, o ich právach a povinnostiach. Taktiež aj na prvej hodine informatickej výchovy sú žiaci oboznámení o správaní v počítačovej učebni-bezpečnosti práce a postupmi pri práci. Žiaci sú ďalej pravidelne oboznamovaní o bezpečnosti správania a zdravotno-hygienických požiadavkách (oblečenie, obutie, stravovanie, pitný režim) pred každou exkurziou, výletom a aktivitou mimo školy.

Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pedagogických a prevádzkových zamestnancov

Každý nový pracovník sa pri nástupe do zamestnania preukáže potvrdením o zdravotnej spôsobilosti, ktoré bude obnovené každé tri roky. Podľa tabuľky pridelovania ochranných pracovných prostriedkov musia tieto používať všetci zamestnanci ktorých sa to týka. Vedenie školy zabezpečí týmto zamestnancom náležité ochranné prostriedky. Všetci zamestnanci sú preškolení bezpečnostným technikom a získavajú osvedčenie o preškolení. Na začiatku roka sú zamestnanci oboznámení s pravidlami bezpečnosti pri práci, protipožiarnej bezpečnosti a s požiaro-poplachovými smernicami. Všetci sú poučení o používaní elektrospotrebičov a pomôcok.

Dbáme na bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie, predzabezpečujeme pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a zabezpečujeme nahlasovanie a odstraňovanie technických nedostatkov podľa výsledkov revízií.

Všetci pedagogickí zamestnanci sú povinní dodržiavať všetky zásady ochrany zdravia zverených osôb:

- vyučujúca je osobne zodpovedná za ochranu a bezpečnosť detí v čase priamej práce s deťmi až do času, kedy deti odovzdá inej učiteľke, rodičom alebo zákonnému zástupcovi
- činnosť detí riadi tak, aby predišla úrazom
- dodržiava stanovený rozvrh hodín a psychohygienické zásady z neho vyplývajúce
- vedie žiakov k uvedomelému dodržiavaniu pravidiel správania sa a k ochrane svojho zdravia
- vykonáva pedagogický dozor nad žiakmi podľa pokynov riaditeľa školy a podľa stanoveného rozvrhu dozorov
- rešpektuje pokyny týkajúce sa bezpečnosti a ochrany uvedené v pracovnom poriadku.
- pri organizovaní mimoškolskej činnosti (vychádzky, výlety, cvičenia v prírode, školy v prírode, plavecký výcvik a pod.) rešpektuje jestvujúce vyhlášky a nariadenia, týkajúce sa zabezpečenia ochrany zdravia žiakov, organizačnému zabezpečeniu venuje maximálnu pozornosť, žiakov vopred oboznamuje so základnými zásadami správania sa a ochrany zdravia



2.1 PEDAGOGICKÝ PRINCÍP, VLASTNÉ CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

V dobe bulvarizácie tlače, všeobecnej povrchnosti a reklamy, sa snažíme o fungovanie kvalitnej a pokojnej školy, v ktorej nebude dominantná len atraktívna ponuka, ale najmä poctivá práca a starostlivosť o žiakov, v ktorej pôjde o zápas o vlastnú ľudskú hodnotu, česť a tiež o deti, ktoré sú bezbrannou korisťou rozmáhajúceho sa všeobecného klamstva, v ktorom žijeme.

Vedíme žiakov i pedagógov, aby permanentne pracovali radi. Aby prácu nepovažovali za nutné zlo, ale za harmonické naplnenie svojich potrieb, svojho vnútra. I za cenu, že mnohým rodičom i sebe privyrobíme viac starosti.

Umožňujeme všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecno-vzdelávacích predmetoch. Dať šancu každému, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerujem k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť a účinne riešiť problémy. Pripraviť žiaka rozhladeného, schopného pracovať v tíme a schopného vnútornej motivácie k celoživotnému vzdelávaniu, viesť ho k samostnosti a tvorivosti.

U žiakov sa usilujeme formovať tvorivý životný štýl, sociálne cítenie a hodnotové orientácie, smerovať ich v duchu humanistických princípov. V spolupráci s rodičmi vychovávať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí. Učiť ich poriadku, trpezlivosti zodpovednosti, disciplíne, nebať sa prezentovať svoj názor, reagovať na nespravodlivosť, náznaky vyvyšovania či šikany. Veľký dôraz kladieme na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebahodnotenia a sebahodnotenia.

Škola zabezpečuje podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup vo vzdelávaní. Žiaci sú začlenení do vyučovacieho procesu v bežnej triede s menším počtom žiakov a vzdelávaní podľa IVP, ktorý pripravuje triedny učiteľ v úzkej spolupráci so špeciálnym pedagógom a psychológom. Integrácia žiaka je podmienená pravidelnou návštevou žiaka u špeciálneho pedagóga spojenou s cvičením zameraním na odstraňovanie porúch učenia. Žiak má na základe odporúčenia špeciálneho pedagóga úľavy v hodnotení jeho práce podľa charakteru špecifických vývinových porúch.

Usilujeme sa o **integrovanú, celistvú a osobnostnú výchovu** našich žiakov do popredia stavíme najmä slobodnú výchovu, orientáciu na aktivity žiakov, kolegiálne vedenie školy, rozvoj záujmov žiaka, partnerské vzťahy vo vyučovaní a špecifickosťou je výrazná **participácia rodičov**, zameraná na väčšiu činnosť školy.

Koncepcia našej školy stojí na troch základných princípoch:

Prostredie

K vytvoreniu pozitívnej klímy školy využívame všetky priestory školy, ich usporiadanie a funkčnosť a taktiež i vonkajšie prírodné prostredie v školskom areáli. Zameriavame sa najmä na pozitívnosť sociálneho prostredia a upevňovaniu uvedomenia si zodpovednosti za vlastné zdravie.

Hmotné prostredie

- využívame moderne vybavenú učebňu so zariadením pre reprodukciu audiovizuálnych pomôcok, (interaktívna tabuľa, počítače, dataprojektory, video produkciu, DVD...)
- žiaci majú k dispozícii riadiacu, organizačnú a reprografickú techniku ako výučbové počítačové systémy, kopírovacie a rozmnožovacie stroje, taktiež i audiovizuálnu techniku
- obecnú knižnicu v budove školy
- obecné multifunkčné športovisko, futbalové ihrisko TJ Bradlan, okolitú prírodu

Sociálne prostredie

- rešpektujeme jedinečnosť jednotlivca, t.j. vedíme ho k vyjadrovaniu názorov, k tolerancii voči iným, vstúpujeme prosociálne cítenie a najmä vzťah k prírode a jej ochrane,
- vytvárame optimálnu klímu v triede, príjemné pracovné prostredie vzájomnú úctu, dôveru, uznanie, empatiu a otvorenosť v komunikácii,
- dávame šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť uznanie a úspech.

Zdravé prostredie

- vedíme žiakov k upevňovaniu zdravia, uvedomenie si zodpovednosti za vlastné zdravie a zdravie svojich spolužiakov a blízkych,
- snažíme sa pôsobiť na žiakov v oblasti správnych stravovacích návykov. Voľbou vhodnej skladby obedov prispievame k racionálnej výžive našich detí,
- počas vyučovania zaraďujeme relaxačné prestávky a nedostatok pohybu detí nahradzujeme častými turistickými vychádzkami, športovými dňami, aktívnym pohybom v školskom klube

Vyučovanie

Princíp vyučovania vnímame ako výber najvhodnejších foriem a metód práce, vytváranie takých vzdelávacích stratégií, prostredníctvom ktorých dochádza k priamemu zapojeniu všetkých žiakov do procesu vzdelávania a výchovy. Cieľom je, aby aj vedel svoje vedomosti a schopnosti vždy správne použiť, aby bol komunikatívny, flexibilný, tvorivý, samostatný v rozhodovaní, ohľaduplný, vedel si vyhľadávať informácie a povedať svoj názor, vedel prezentovať svoju prácu a vedel pracovať v skupine. Je dôležité, aby pritom poznal cieľ a úlohu. Veľký dôraz kladieme na čitateľskú gramotnosť, rozvoj vzťahu ku knihe, vedieť sa orientovať v texte, poznať známych súčasných autorov, ktorí píšu hlavne pre deti. Ďalším cieľom je, aby žiaci dosiahli zvýšenú gramotnosť v oblasti informačno komunikačných technológií a v anglickom jazyku s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.

Rodina

V princípe „rodina“ apelujeme na spoluprácu s rodičmi a ich zapájaním do školských i mimoškolských činností. V rôznych blokových vyučovaniach majú sprístupnené podieľať sa vo výchovno-vyučovacom procese, ako pozorovateľ, ba dokonca i ako „učiteľ“. Viest rôzne besedy so žiakmi v obore, v ktorom sa pohybujú. Podieľať sa na športových súťažiach, na školských výletoch, besiedkach, či školských programoch a prezentovať ich aj mimo obec.. V tomto princípe vidíme rodinu i v spolupráci s inými neplnoorganizovanými školami. Budovanie „rodinných“ vzťahov s malotriedkami nielen v najbližšom okolí, ale aj na Morave a tým zviditeľňovať silu týchto škôl. V neposlednom rade vnímame za rodinu obec ako takú, dobré vzťahy s obcou, zastupiteľstvom a jej občanmi, čím pestujeme u žiakov vlastenectvo k rodnej obci. Podielame sa na spolupráci v rôznych kultúrnych podujatiach, taktiež ekologická činnosť, vzbudzujeme u žiakov vzťah k tradíciám a zvykom v rodnej obci.

K dosiahnutiu týchto princípov je nevyhnutné:

- odborná spôsobilosť pedagogických zamestnancov, ktorým umožňujeme profesijný a odborný rast v rámci ďalšieho vzdelávania
- spoluprácu s rodičmi a jej skvalitnenie v rámci rôznych akcií - otvorené hodiny, blokové vyučovania, školských programov pre verejnosť
- spolupráca s verejnosťou a obcou
- spolupráca s inými školami v okolí
- zavedenie nových foriem a metód práce

2.2 ZAMERANIE ŠKOLY A STUPEŇ VZDELANIA

Škola je neplnoorganizovaná, dvojtriedna, so spojenými ročníkmi 1.-2. a 3.-4., v ktorej je posilnená pozícia informatiky, cudzieho jazyka (angličtiny), čítania a literatúry a regionálnej výchovy počnúc 1. ročníkom disponibilnými predmetmi:

Informatická výchova

V súlade s požiadavkami a nárokmi dnešnej doby ponúkame kvalifikované vyučovanie disponibilného predmetu informatická výchova a umožňuje žiakom naučiť sa „rozumne“ a tvorivo využívať techniku pri získavaní nových informácií, vzdelávaní i multimediálnej tvorbe. V duchu pravidla: „Počítač je na to, aby nám pomáhal. Nie, aby nás ovládal a kradol nám vzácny čas“

Anglický jazyk

Snažíme sa zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov. Predmet vyučuje síce nekvalifikovane vychovávateľka ŠKD, ale výsledky žiakov, ktorí pokračujú v štúdiu vo vyšších ročníkoch na iných školách sú veľmi dobré. Významnú zložku tvorí aj tvorbe projektov.

Hravé čítanie

Reagujeme na čoraz väčšie problémy čitateľskej gramotnosti súčasnej generácie. V budove školy je umiestnená Obecná knižnica s viac ako 3 000 titulmi s výbornými podmienkami na rozvíjanie vzťahu ku knihe a literatúre. Za dôležité pokladáme aj pravidelnú tvorbu a prezentovanie programov pre rodičov a verejnosť, v ktorých využívame literárnu tvorivosť, zručnosti žiakov v oblasti prednesu a dramatickej výchovy.

Regionálna výchova

Práca s mladšími žiakmi prebieha v jedinečných a najmenej problematických podmienkach dôležitých pre utvorenie vzťahu k regiónu. V tomto veku sú deti vnímavé a otvorené, neskôr v období adolescencie z princípu odmietajú zvyčajne všetko a v dospelom veku sa v nich často prebúdzajú spoje získané v nižších ročníkoch školy. Učebné osnovy prvouky, vlastivedy, prírodovedy, hudobnej výchovy, ale aj ďalších predmetov na I. stupni ZŠ umožňujú, ba priam nabádajú vsunúť regionálnu zložku do učiva. Na dedinskej škole s 1.-4. ročníkom tým viac, že je to jedna z posledných možností ako žiakov prostredníctvom zážitku plnohodnotne vtiahnuť do tajov prírodných, kultúrnych a historických komnát rodného kraja. V mestských školách, do ktorých odchádzajú od nás po skončení 4. ročníka, sa s témou obce - svojho bydliska už pravdepodobne nestretnú. Preto naše úsilie smeruje i k aktivitám, ktoré náročnosťou zdánlivo predbiehajú ich vek. Od tradičných učebných pomôcok, cez multimediálne CD, po prvé žiacke dokumentárne videofilmy.

Návraty k ekológii, prírode, k histórii, ku klenotom tradičnej ľudovej kultúre, k manuálnym zručnostiam, remeslám a zážitkom, ktoré srpevádzali detstvo generácie rodičov a starých rodičov dnešných žiakov orientujú naše aktivity čoraz viac do „terénu“, do prírody a na školský dvor.

Škola nemôže a ani nedokáže nahradiť rodinu. Mnohí rodičia trávia so svojimi deťmi pravidelne voľný čas pohybom v prírode alebo v práci vonku, mnohé sa včšak plne oddali konzumu. Civilizačné "výdobytky" dnešnej doby naplno zasiahli aj dediny. Dnes už niet väčšieho rozdielu medzi mestským a dedinským žiakom. Popoludní rovnako obaja vysedávajú ožiarení pred obrazovkou, ohúrení internetom ... a rodičia ich napriek našim upozorneniam nechávajú, dúfajúc, že takto z nich vyrastú vynikajúci informatici.

Sme presvedčení, že nič nenahradí pobyt žiakov v lese, v prírode. Žiadne virtuálne zobazenie i tou najdokonalejšou technikou. Technika v škole má byť prostriedkom, nikdy nie cieľom. Turistické vychádzky, projekty v teréne, poznávacie tematické výlety, školy v prírode, ale aj zabudnuté "stružlikanie" s drevom, či práca v prospech zveľadenia bezprostredného okolia nám pomôžu utvárať vzťah detí k prírode. Tieto aktivity často presahujú aj voľnočasového priestoru, nezriedka aj do víkendov mimo školu. Zvykli sme si zaznamenávať zážitky v prírode prostredníctvom digitálneho fotoaparátu alebo videokamery. Vrátiť sa a rozobrať prostredníctvom projekcie v triede, prípadne spracovať do malých projektov, ktoré možno uložiť do archívu učebných pomôcok alebo neskôr použiť pri prezentácii na verejnosti. V poslednom období sa do tejto činnosti čoraz viac zapájajú aj žiaci.

Stupeň vzdelania po ukončení 4.ročníka

ISCED 1

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním všeobecno-vzdelávacieho programu ostatného ročníka primárneho stupňa základnej školy. Dokladom o získanom vzdelaní 1. stupňa je vysvedčenie s doložkou. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho sekundárneho vzdelávania, výnimočne v nižších ročníkoch gymnázia.

2.3 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent 1.stupňa by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa i o svoje fyzické i psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy vzdelávania a práce s informáciami, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, vedieť ich rozvíjať a uplatniť v ďalšom vzdelávaní. Naš absolvent by mal získať základné komunikačné spôsobilosti i v cudzom jazyku a vedieť ich použiť v praxi.

Naším cieľom je formovať žiaka, ktorý bude robiť dobré meno našej obci a škole, bude rovnocenným partnerom pre žiakov v plnoorganizovaných školách (častým a mylným názorom je, že žiaci z neplnoorganizovaných škôl v spojených ročníkoch nie sú vedomosťami na takej úrovni, ako žiak z plnoorganizovanej školy).

Absolvent primárneho vzdelania si postupne osvojuje tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti) v súlade so štátnym vzdelávacím programom :

Kompetencie sociálne a komunikačné

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

Kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické
- modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

Kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy,
- získal základy algoritmického myslenia,
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,

Kompetencia učiť sa

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

Kompetencia riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

Kompetencie osobné, sociálne a občianske

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu vlastnému obrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a vkusový postoj,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

2.4 PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Sú to spoločné postupy na úrovni školy, uplatňované vo vyučovaní aj mimo neho, ktorými škola cielene utvára a rozvíja kľúčové kompetencie žiakov:

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie k celoživotnému učeniu sa

Pedagóg:

- na praktických príkladoch blízkych žiakovi vysvetľuje zmysel a cieľ učenia
- posilňuje pozitívny vzťah k učeniu
- vo vyučovaní sa zameriava na aktívne kompetencie, učivo používa len ako prostriedok k ich získaniu

- do vyučovania zaraďuje blokové a problémové vyučovanie a experiment
- uplatňuje individuálny prístup
- motivuje k učeniu – snaží sa vytvárať také situácie, v ktorých má žiak radosť z učenia
- na začiatku vyučovacej jednotky vždy spoločne so žiakmi vyvodí cieľ, na konci vyučovacej jednotky spoločne zhodnotíme jeho dosiahnutie
- využíva sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov
- žiakom zadáva samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov
- od žiakov vyžaduje vhodné rozvrhnutie vlastnej práce, učíme ich plánovať, organizovať a vyhodnocovať svoju činnosť
- vo vhodných prípadoch umožňuje žiakom realizovať vlastné nápady
- žiakom umožňuje pozorovať, experimentovať, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery
- učí práci s chybou
- učí k trpezlivosti a povzbudzujeme
- pri hodnotení používa v zreteľnej prevahe prvky pozitívnej motivácie
- učivo predkladá žiakom rôznymi metódami tak, aby si žiak mohol postupne uvedomovať, aký štýl učenia mu vyhovuje
- volí didaktické postupy založené na čítaní s porozumením
- vypracováva didaktické postupy zamerané na výučbu práce s textom
- učí žiaka vyhľadávať v texte podstatné informácie, odlišovať podstatné od nepodstatného
- podľa možnosti poskytuje ku každému učivu konkrétny názor, pomôcku, pri vyučovaní zapája čo najviac zmyslov
- nechá žiakov individuálne manipulovať s názornými pomôckami, nechá ich pozorovať, triediť, rozlišovať
- kladie dôraz na porozumenie učiva a jeho nadväznosť na iné poznatky
- ponecháva žiakom taký časový priestor, ktorý zohľadňuje individuálne schopnosti žiakov
- vedie žiaka k sebahodnoteniu a pochopeniu, prečo sa dané učivo učí
- pomáha vytvárať návyky potrebné k neskoršiemu samostatnému učeniu
- individuálne vedie žiakov získavať poznatky z iných zdrojov
- oceňuje záujem a túžbu po poznaní, smeruje žiakov k potrebe klásť otázky a hľadať odpovede, podporuje rozvoj zvedavosti, fantázie, záujem o čítanie
- vyžaduje od žiaka identifikáciu chýb a ich pomenovanie a návrhy na ich odstránenie

Metódy a formy práce:

Bloomova taxonómia, zážitkové učenie, problémové vyučovanie, práca s chybou, činnostné vyučovanie, diskusia, práca s pravidlami, projektové vyučovanie, tematické vyučovanie

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

Pedagóg:

- prioritne sa zameriava na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku
- podporuje záujem žiakov k čítaniu ako hlavnému zdroju rozvoja slovnej zásoby
- umožňuje žiakom hovoriť o poznaných skúsenostiach a súvislostiach z ich života
- podnecuje žiakov hovoriť o pozorovaných javoch v prírode, o poznatkoch z čítania alebo sledovania náučných programov
- kladie dôraz na kultúru úroveň komunikácie
- učí žiakov pochopiť a rešpektovať pravidlá komunikácie
- učí žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie.
- poskytuje žiakom priestor pri rôznych činnostiach hovoriť o pozorovanom jave, o vlastnom spôsobe riešenia danej úlohy, vyjadriť vlastný názor
- podporuje kritiku a sebakritiku
- pripravuje žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v nepriemerných situáciách
- učí žiakov asertívnemu správaniu sa a nonverbálnej komunikácii.
- dôraz kladie na tímovú prácu a kooperatívne vyučovanie
- vytvára dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov pri problémovom vyučovaní, v komunitných kruhoch
- dôraz kladie na zážitkové vyučovanie
- vytvára priestor pre možnosť samostatnej ústnej aj písomnej prezentácie – samostatná práca, projekty, referáty, riadené diskusie, komunitný kruh
- vedie žiakov k využívaniu rôznych textov, záznamov, obrazových materiálov, vedie ich k tomu, aby využívali gestá, mimiku a iné paralingvistické jazykové prvky
- učí žiakov publikovať a prezentovať svoje názory a myšlienky v médiách, formou písomných materiálov, prezentácií, krátkych videoprojektom a pod.
- usmerňuje žiakov pri prezentácii výsledkov svojich prác pred spolužiakmi
- vyžaduje od žiakov uplatňovanie schopností komunikácie v rámci autentického učenia sa pri spoločenských akciách školy – školské kultúrne programy, večierky, akcie školy

- prijíma často neodborne vyjadrené názory, upresňuje ich, vyjadruje uspokojenie nad správnymi závermi
- učí žiakov používať PC, internet pri komunikácii

Metódy a formy práce:

diskusia v komunitnom kruhu, dialóg, tvorba pravidiel, práca s pravidlami, skupinová práca, práca s rôznymi nosičmi informácií, interaktívne vyučovanie

Osobný príklad pedagóga:

profesionálny prístup ku komunikácii so žiakmi, rodičmi, zamestnancami školy a širšou verejnosťou. Otvorene komunikuje na kultúrnej úrovni, svoje názory opiera o logické argumenty. Netoleruje ohováranie, nezdvorilosť. Pozitívne svoju školu a učiteľskú profesiu prezentuje na verejnosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

Pedagóg:

- učí žiaka pozitívnemu postojom v matematike, založenom na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť
- vedie žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu
- praktickými cvičeniami naučí žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi údajmi
- nepredkladá žiakom hotové informácie, kladie otázky podporujúce zvedavosť a túžbu objavovať
- otázky formuluje tak, aby podnecovali rozvoj kognitívnych procesov
- pri práci žiakov využíva názor, manipuláciu s predmetmi, prepájanie učiva so životom
- podnecuje žiakov k samostatnosti a aktivite
- zaraďuje do vyučovania hry a cvičenia na rozvoj tvorivosti
- podporuje zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky

Metódy a formy práce:

problémové vyučovanie, práca s chybou, skupinová práca, projektové vyučovanie, činnostné vyučovanie, interaktívne vyučovanie, Bloomova taxonómia

Osobný príklad

sám sa zaujíma o najnovšie výsledky vedy a techniky, ako i o nové vedecké zistenia v oblasti našej profesie

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

Pedagóg:

- oboznamuje žiakov s miestom IKT v osobnom i pracovnom živote
- vedie žiakov k osvojovaniu si základných zručností práce s počítačom
- zadáva jednoduché projektové úlohy, pri ktorej žiaci využijú nadobudnuté zručnosti
- navodzuje situácie, ktoré musia žiaci riešiť pomocou využitia elektronických médií
- žiakom zadáva úlohy, ktorými rozvíjame kreatívny prístup pri práci s IKT
- vyžaduje od žiakov využívanie informačných technológií pre získavanie informácií aj pre tvorbu výstupov – projekty, naplnenie webovej stránky, prezentácie a pod.
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžaduje najrôznejším spôsobom spracované záverečné práce v prezentačnom programe, zvukovom editore, editore videa, písomne, graficky, pomocou obrazového vyjadrenia a pod., podľa veku žiaka a druhu témy
- vedie žiakov k uvedomovaniu si výhod i rizík hroziacich pri práci s internetom a nadmerného používania PC

Metódy a formy práce:

interaktívne vyučovanie, práca s rôznymi nosičmi informácií, projektové vyučovanie, práca s pravidlami, skupinová práca

Osobný príklad pedagóga:

systematicky sa zdokonaľuje v oblasti využívania IKT, pedagogickú dokumentáciu tvorí pomocou dostupnej technológie. Internet kriticky využíva v príprave na vyučovanie i k osobnej potrebe.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

Pedagóg:

- umožňuje žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväziť jeho uplatnenie v praxi
- vytvára pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť praktické úlohy

- žiakom ponúka úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti a teda aj viacero prístupov k riešeniu
- vedie žiakov k odhaľovaniu zhodných, podobných, odlišných znakov na základe vlastného uváženia
- na základe pochopenia podnecuje žiakov k tvorbe obmien a ďalších alternatív riešenia
- vedie žiakov k pochopeniu, že objavené poznatky možno aplikovať v podobných situáciách, ktoré sami vymýšľajú
- podporuje žiakov v účasti na súťažiach, najmä takých, kde treba uvažovať a hľadať nové spôsoby riešenia
- vedie žiakov, aby sa nedali odradiť neúspechom, doriešili stanovené úlohy
- vedie žiakov k otvorenému upozorňovaniu na problémy
- problémoch so žiakmi hovorí, spoločne hľadajú cesty k riešeniu /spolupráca, dohoda, kompromis/,
- organizuje pre žiakov činnosti, ktoré umožnia prepojenie vzdelávacích obsahov viacerých predmetov
- nepredkladá žiakom hotovú odpoveď, ale pomocou otázok a prirodzenej túžby objavovať vedie žiakov k samostatnému premýšľaniu
- postupne zvyšuje náročnosť problémových úloh

Osobný príklad pedagóga:

sám sa snaží učiť lepšie, s rozumom a nadhľadom riešiť rôzne problémové situácie v škole.

Metódy a formy práce:

problémové vyučovanie, hry a cvičenia na rozvoj kreatívneho myslenia, skupinová práca, projektové vyučovanie, brainstorming, diskusia, komunikatívny kruh, projekty, výlety, krúžky, schránka dôvery, dramatická výchova, zážitkové učenie, interaktívne vyučovanie

Stratégie smerujúce k rozvoju občianskych kompetencií

Pedagóg:

- vedie žiakov k uvedomovaniu si vlastných práv a povinností, k ich aktívnej realizácii
- vedie žiakov k vzájomnej spolupráci, spoluvytváraní pravidiel spolupráce, triednych pravidiel spolunažívania
- hľadá spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku, vyžaduje od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel
- vyžaduje od žiakov hodnotenie vlastného správania a správania sa spolužiakov,
- netoleruje sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, drogy, kriminalita, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu
- netoleruje agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov
- netoleruje nekamarátske správanie a odmietnutie žiadanej pomoci
- na prezentáciu vlastných názorov žiakov využíva komunitné a diskusné kruhy
- v činnostiach na to vhodných je žiakom poskytujú možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady
- využíva kladné motivujúce hodnotenie žiakov, oceňuje každý pokrok, snahu žiakov
- podnecuje aktivitu žiakov, vhodne motivuje, snaží sa vyzdvihnúť to, čo je na žiakovi dobré, v čom vyniká
- ponúka žiakom možnosť výberu z danej ponuky voliteľných činností, usmerňuje ich záujmy
- navodzuje situácie, ktoré majú žiaci riešiť hľadaním spôsobov a riešení
- podnecuje diskusiu, v ktorej žiaci prejavujú názory na klímu v triede, v škole a očakáva návrhy na zlepšenie
- pri riešení navodených problémov využíva zážitkové učenie, v ktorom sa žiaci vžívajú do rolí v rôznych situáciách, učia sa ich riešiť
- exkurziami a vychádzkami v meste umožňuje žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať
- uskutočňuje akcie pripomínajúce ľudové tradície – Vianoce, Stavanie májov, Veľká noc, Lucia
- organizuje vystúpenia pre verejnosť
- zapája žiakov do celoškolských projektových dní
- využíva pomoc a skúsenosti odborníkov – CPPP

Metódy a formy práce:

diskusia, komunikačný kruh, dialóg, zážitkové učenie, dramatická výchova, práca s pravidlami, brainstorming

Osobný príklad pedagóga:

rešpektuje právne predpisy, vnútorné normy školy, plní si príkladne svoje povinnosti. Rešpektuje osobnosť žiaka a jeho práva. Buduje priateľskú a otvorenú atmosféru v triede a v škole. Správa sa k žiakom, ich rodičom a ku svojim spolupracovníkom tak, ako si praje, aby sa oni správali k nemu.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych a personálnych kompetencií:

Pedagóg:

- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie
- učíme žiakov pracovať v tímoch
- rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v triede- ako tíme rôzne role
- učíme žiakov kriticky hodnotiť svoju a tímovú prácu
- podporujeme vzájomnú pomoc žiakov, vytvárame situácie, kde sa žiaci vzájomne potrebujú
- upevňujeme v žiakoch vedomie, že len spoluprácou možno najlepšie naplňať osobné a spoločenské ciele.
- podporujeme integráciu žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov
- učíme žiakov odmietat' všetko, čo narušuje dobré vzťahy medzi žiakmi a medzi žiakmi a učiteľmi.

Osobný príklad pedagóga:

podporujeme spoluprácu všetkých členov pedagogického zboru a spoluprácu pedagogických a nepedagogických zamestnancov školy. Rešpektujeme prácu, rolu, povinnosti a zodpovednosť ostatných. Nedelíme zbor na 1. a 2. stupeň. Uprednostňujeme záujmy školy, záujmy žiakov a oprávnené záujmy rodičov pred svojimi osobnými záujmami. Pomáhame svojim spolupracovníkom, učíme sa od nich, vymieňame si skúsenosti.

Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

Pedagóg:

- ponukou záujmových útvarov podnecuje u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporuje rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času
- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamuje žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňuje predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia
- zapája žiakov do tvorby školských projektov
- vyžaduje od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce
- kvalitne odvedenú prácu vždy pochváli, dôsledne vedie žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Osobný príklad pedagóga:

príkladne si plní svoje pracovné povinnosti – nástupy na hodiny, príprava na vyučovanie a pod.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

Pedagóg:

- podporuje kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky
- učí žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu
- starších žiakov poveruje vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi
- formuje v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastať sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa
- využívaním loga a mena školy formuje v žiakoch počas reprezentácie školy na akciách mimo nej hrdosť na príslušnosť k spoločenstvu školy

Osobný príklad pedagóga:

je iniciatívny v hľadaní metód a foriem zdokonaľujúcich pôsobenie na žiaka, vo vytváraní priateľskej atmosféry v žiakom i pracovnom kolektíve. Problémy neobchádza, ale tvorivým tímovým prístupom sa ich snaží vyriešiť. Iniciatívne vyhľadáva možnosti vytvárania projektov na zabezpečenie lepšieho materiálneho a odborného vybavenia triedy a školy.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Pedagóg:

- vedie žiakov k uvedomovaniu si významu umenia v živote, podporuje snahu o vyjadrenie sa formou umenia
 - podnecuje záujem o vyjadrenie svojich pocitov, myšlienok, nálad formou umenia
 - učí žiakov vyjadrovať dojmy z umeleckého diela
 - vedie žiakov k otvorenému vyjadreniu svojich názorov na umenie
 - vlastnou tvorivosťou učí žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky
-
- predstavuje žiakom naše kultúrno-historické dedičstvo, umelecké diela našich majstrov
 - účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a koncertoch formuje v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímania národnej kultúry a jej rozdielnosti od kultúry iných národov

- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, mesta rozširuje vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám
- zoznamuje žiakov s ľudovými tradíciami priamou účasťou na tvorbe školských akcií s témou tradícií a účasťou na interaktívnych podujatiach organizovaných kultúrnymi inštitúciami v obci a blízkom okolí
- prostredníctvom školských vystúpení, vystúpení prezentuje žiakovi umeleckú tvorivosť všetkých druhov
- podporuje účasť žiakov v prehliadkach umeleckého zamerania
- podporuje rozvoj umeleckej kreativity žiakov ako možnosti ich profesionálneho zamerania sa (napr. návštevy v ZUŠ)
- vedie žiakov tak, aby v diskusii spoznávali a navrhovali pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku

Metódy a formy práce:

školské vystúpenia, výlety, exkurzie, návštevy galérií, koncertov, múzeí, diskusia, kruh, zážitkové učenie, hry na rozvoj tvorivosti, projektové vyučovanie, prezentácie, interaktívne vyučovanie

Osobný príklad pedagóga:

estetická úprava tried, chodieb, písomných dokumentov, prezentácia vlastných názorov na vnímané umelecké diela ako aj tvorba vlastných umeleckých diel sú znakom našej kultúrnosti. Vkusne dotvára aj vonkajšie prostredie školy.

2.5 ZABEZPEČENIE VÝUČBY PRE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI POTREBAMI

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní.

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ vychádzame z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

Takýmto žiakom je spravidla:

Žiak so zdravotným znevýhodnením

- žiak so zdravotným postihnutím
(s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);
- žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami
(poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom),
- žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme
- žiak s poruchou správania

Žiak so sociálne znevýhodneným prostredím

Žiak s nadaním

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti. V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia. V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, vychovávateľa v ŠKD a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti.

Zásady komunikácie učiteľa s rodičom:

- Vytvorenie dostatočného časového priestoru na rozhovor s rodičom
- Získanie si dôvery rodičov, poskytujeme im jasné a zrozumiteľné informácie, podporujeme a povzbudzujeme ich pri problémoch
- Vzájomné počúvanie sa
- Rozhovor musí prebiehať v pokojnej atmosfére, vedíme ho optimisticky, pedagóg hľadá neustále riešenia ako pomoc pre rodiča
- Situácie, ktoré sme s dieťaťom zažili, jeho správanie, reakcie iba popisujeme, ale ich nehodnotíme
- Uvádzame zdroje svojich informácií a to isté umožňujeme aj rodičom
- Stanovíme „pravidlá hry“, ujasníme si pojmy a trváme na dodržiavaní týchto pravidiel
- Celý rozhovor je jasnou snahou učiteľa poradiť rodičom, hľadať riešenia a ponúknuť im pomoc

- Uskutočňujeme zápis zo stretnutia s autentickým podpisom oboch, príp. všetkých zúčastnených strán, ktorý eviduje triedny učiteľ alebo výchovný poradca

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach (integrované vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia. Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program, ktorý vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia

školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám. Riaditeľ školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program **obsahuje**:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania;
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok ;
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka. Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôsobiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť informácií zistených pri výkone povolania
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci (koniec 1. začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie)
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok
- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom CPPP
- dodržiavanie zásady všestrannosti (dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie)
- dodržiavanie zásady sústavnosti

- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania CPPP

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DETÍ A ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrne depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností

Uskutočňuje sa:

- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy; pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu
- v školách v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytvárame atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov zohľadňujeme atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- zabezpečujeme pomoc pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE DETÍ A ŽIAKOV S NADANÍM

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj ich nadania a pripraviť ich na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonových charakteristík nadania sa kladie dôraz na harmonický osobnostný vývin nadaných detí a žiakov, ich emocionálne charakteristiky i sociálne vzťahy.

Základné podmienky vzdelávania žiakov s nadaním v bežných triedach základných škôl (integrované vzdelávanie)

Ak si rozvoj nadania žiaka bežnej triedy vyžaduje vytvoriť mu na vzdelávanie špeciálne podmienky, jedná sa o žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, čo musí byť potvrdené odborným vyšetrením. Zaradenie takéhoto žiaka do programu pre nadaných žiakov je možné iba s informovaným súhlasom jeho zákonného zástupcu. Pre integrovaného nadaného žiaka je treba vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program, prípadne môže postupovať podľa skupinového

výchovno-vzdelávacieho programu, ak je v triede integrovaná skupina nadaných žiakov s rovnakým druhom nadania. Za vypracovanie týchto programov je zodpovedný triedny učiteľ v spolupráci s príslušnými odbornými pedagógmi (podľa predmetov, v ktorých sa nadanie rozvíja). Pri tvorbe individuálnych výchovno-vzdelávacích programov spolupracuje so zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Individuálny výchovno-vzdelávací program môže žiakovi v súlade s jeho nadaním umožniť akcelerované vzdelávanie. Okrem postupu do vyššieho ročníka alebo absolvovania dvoch ročníkov v priebehu jedného školského roku možno nadaného žiaka:

- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch podľa učebného plánu vyšších ročníkov
- postupovať v konkrétnych predmetoch podľa osnov vyššieho ročníka
- vzdelávať sa v konkrétnych predmetoch v triedach vyššieho ročníka

Vo všeobecnosti sa však dáva prednosť tzv. rozširujúcemu, resp. obohacujúcemu vzdelávaniu, čo znamená:

- zaradiť do individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu predmety, ktoré nie sú v učebnom pláne bežných žiakov,
- doplniť záväznú učebnú osnovu jednotlivých predmetov o nové témy zodpovedajúce nadaniu žiaka a možnostiam školy, resp. regiónu.

Individuálny výchovno-vzdelávací program možno v priebehu školského roka spresňovať formou časovo-tematických plánov. Podľa aktuálneho vývinu nadania žiaka možno program priebežne meniť a upravovať. V individuálnom výchovno-vzdelávacom programe nadaného žiaka s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (nadaného žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo nadaného žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia) musia byť zohľadnené aj tieto potreby a program má okrem rozvoja nadania zabezpečiť aj kompenzáciu nedostatkov žiaka.

2.6 ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prierezové témy reprezentujú okruhy aktuálnych problémov súčasného sveta. Zmyslom a poslaním prierezových tém je zoznámiť žiakov s konkrétnymi problémami, s ktorými sa bude pravdepodobne každý vo svojom životestretávať a vybaviť ich nástrojmi na ich riešenie. K rozpoznaní a riešeniu problémov však človeku nestačia väčšinou zručnosti jedného typu, vedomosti jedného odboru. Prierezové témy tak umožňujú spojiť to, čo žiak získal v rôznych predmetoch, do zručností a schopností vyššej úrovne. Prierezové témy majú výrazne formatívny charakter a ich cieľom nie je jednoduché odovzdávanie informácií, ale ich transformácia do postojov žiakov. Prierezové témy ponúkajú priestor pre našu profiláciu. Škola má pomerne veľkú voľnosť naplniť tento priestor obsahom a vzdelávacími stratégiami tak, aby prinášal našim žiakom čo najväčší efekt.

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Ich konkrétne začlenenie do obsahu učiva zobrazujú časovo-tematické plány jednotlivých predmetov.

DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE (DOV)

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, korčuliari, kolobežkári, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerný je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Učivo tematiky Dopravná výchova je povinnou súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Úlohou výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke v škole je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy, na detských dopravných ihriskách alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na ZŠ zahŕňajú oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať.

Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií :

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Vekové kategórie žiakov a zameranie:

- 1.- 3. ročník (6 - 9 rokov)
problematika chodca, problematika cyklistu začiatočníka chodec
- 4. ročník (10 rokov)
problematika cyklistu, taktika, hodnoty a postoje účastníka cestnej premávky

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none">• Telesná výchova• Prírodoveda• Vlastiveda• Pracovné vyučovanie	<ul style="list-style-type: none">• funkcia dopravy• zodpovednosť účastníka cestnej premávky• dopravné značky a pravidlá cestnej premávky• bezpečné správanie sa v cestnej premávke• technika bezpečnej	<ul style="list-style-type: none">• rozhovory, interaktívne hry, simulovanie situácií• práca s multimedialnými a internetovými aplikáciami• besedy s príslušníkmi dopravnej polície• návšteva	<ul style="list-style-type: none">• www.vodicak.sk• www.zachranari.sk• učebnice DOV• CD S Martinom na cestách• Autoškola pre deti	<ul style="list-style-type: none">• Začlenenie do vyučovacích hodín predmetov• Návšteva dopravného ihriska• Záverečný kurz DOV (2 dni - spravidla v poslednom týždni júna)

	jazdy na bicykli • základná údržba bicykla	dopravného ihriska		
--	---	--------------------	--	--

ENVIROMENTÁLNA VÝCHOVA (ENV)

Prelína sa všetkými predmetmi – prírodovedou, vlastivedou, etickou výchovou, pracovným vyučovaním, uplatňuje sa v zložke čítanie a literárna výchova.

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné - chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod.

Organizačne je začlenená do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém, projektov alebo realizovaná kurzovou formou, napríklad zamerať sa jeden týždeň na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

Naplníme ju aj blokovým vyučovaním v týždni Dňa Zeme a v škole v prírode.

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none"> Prírodoveda Vlastiveda Etická výchova Slovenský jazyk a literatúra Výtvarná výchova 	<ul style="list-style-type: none"> les a jeho význam, ochrana, poznanie rastlín a živočíchov znečistenie ovzdušia ochrana, ozónové diery... voda, vodné zdroje, znečistenie, kyslé dažde, ochrana vôd prírodné zdroje (prírodné a alternatívne) 	<ul style="list-style-type: none"> objavovateľské metódy, tvorba pokusov praktické činnosti (vysádzanie, zbieranie odpadkov...) tvorba ankiet tvorivé písanie vychádzka do prírody projektové vyučovanie tvorba plagátov 	<ul style="list-style-type: none"> www.snaturou2000.sk www.nasetatry.sk www.seps.sk/zp/oztatry www.fondtatry.sk www.zelenaskola.sk www.ekokompas.sk metodický materiál Život stromu 	<ul style="list-style-type: none"> Začlenenie do vyučovacích hodín predmetov 2 dni – praktická úprava okolia školy Denná starostlivosť o kútiky živej prírody

MEDIÁLNA VÝCHOVA (MDV)

Žiaci sú už vo veku 7 - 11 rokov vystavení vplyvom médií – nielen elektronických ale aj tlačенých - rôznych časopisov. Zvlášť vo veľkej obľube sú televízia a počítač. Nie každý žiak dokáže ich obsah selektovať, preto sa čoraz viac do popredia dostáva potreba rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu, ktorý by umožnila žiakom osvojiť si stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty, čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, primerane veku sa v ňom orientovali.

Formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať (priebežne počas roka).

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none"> Informatická výchova Slovenský jazyk a literatúra Etická výchova 	<ul style="list-style-type: none"> rozmanitosť médií, tvorba divadelnej hry práca novinára práca filmára reklama a jej vplyv na nás 	<ul style="list-style-type: none"> pozorovanie, zisťovanie, tvorba ankiet, diskusia tvorivé písanie tvorivá dramatika práca s diktafónom, fotoaparátom kamerou 	<ul style="list-style-type: none"> Metodická príručka: Projekt Orava v praxi Vyučovaci softvér a literatúra z Projektu Infovek Sight and Sound Aplikácie Audacity, Zoner Photo Studio 	<ul style="list-style-type: none"> Začlenenie do vyučovacích hodín predmetov Štúdio „Hrombaba“

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA (MUV)

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehľbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globalizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu, či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií budú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných aj nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerance, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Multikultúrnu výchovu začleníme do humanitných a spoločenskovedných predmetov, najmä však do vyučovania etickej výchovy. Na jednotlivé témy budeme realizovať diskusie v komunitnom kruhu. Prvky multikultúrnej výchovy však možno v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov rozvíjať aj v prírodovedných predmetoch či pri výučbe materinského a cudzích jazykov.

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none">• Etická výchova• Slovenský jazyk a literatúra• Prírodoveda	<ul style="list-style-type: none">• spoznanie a porozumenie ľuďom, ktorí sú „iní“• spoznanie iných kultúr (rómska kultúra)• spoznanie života ľudí s handicapom (imobilných, nevidomých, s mentálnym postihom, nepočujúcich)	<ul style="list-style-type: none">• rozhovory, interaktívne hry, simulovanie situácií• besedy s ľuďmi, ktorí sú „iní“• návšteva divadelného predstavenia• videoreportáž priebehu projektu	<ul style="list-style-type: none">• www.pf.jcu.cz• www.ruzovymamsvet.sk• spolupráca s Občianskym združením Rosenka	<ul style="list-style-type: none">• Projektové dni• Ranné komunity

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY VÝVOJ (OSR)

Prierezová téma rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakovi základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Aby žiak získal kvalitné vzdelanie, k tomu je potrebné, aby si už od primárneho vzdelávania rozvíjal sebareflexiu (rozmyšľal o sebe), spoznával sám seba, svoje dobré ale aj slabé stránky, rozvíjal si sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedávanie. V tejto súvislosti je potrebné, aby sa naučil uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných. Dôležité je, aby prierezová téma podporovala u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálno-patologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok). Cieľom je, aby žiak získaval a udržal si osobnostnú integritu, pestoval kvalitné medziludské vzťahy, rozvíjal sociálne spôsobilosti potrebné pre osobný a sociálny život a spoluprácu. V tejto prierezovej tematike sa uplatňuje aj vzdelávanie k ľudským právam ale aj k rodinnej výchove.

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none">• Etická výchova• Všetky vyučovacie predmety v blokoch	<ul style="list-style-type: none">• sebapoznávanie svojich dobrých aj slabých stránok	<ul style="list-style-type: none">• diskusné a hodnotiace kruhy• individuálna, práca	<ul style="list-style-type: none">• E. Pausewangová-150 hier k utváraniu osobnosti	<ul style="list-style-type: none">• ranné komunity• vyučovacie hodiny• záujmové útvary

(najmä prírodoveda)	<ul style="list-style-type: none"> • rešpektovanie iných, aktívne počúvanie • rozvoj spolupráce, sociálnych zručností potrebných pre osobný život • ľudské práva • rodinná výchova 	<ul style="list-style-type: none"> • vo dvojiciach, • práca s pomôckami • interakčné hry • pracovné listy so sebahodnotiacimi prvkami 	<ul style="list-style-type: none"> • Z. Šimanovský, V. Mertin Hry pomáhajúce s problémami • Hry do kapsy 1- 6 	
---------------------	--	---	--	--

Téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Najviac priestoru má v predmete etická výchova. Všetky témy budeme realizovať prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ ĽUDOVÁ KULTÚRA (RGV)

Úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Nakoľko sa vláda Slovenskej republiky zaviazala realizovať Odporúčania na ochranu tradičnej kultúry a folklóru a Generálnou konferenciou UNESCO bol schválený: Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva ako aj Dohovor o ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov, odporúčame uvedenú prierezovú tému nenásilnou formou začleniť vo vyučovaní do viacerých predmetov, prostredníctvom ich obsahov, ale aj formou projektov, exkurzií a pod. Vhodnými sa javia najmä predmety výtvarná, hudobná, literárna a etická výchova, pracovné vyučovanie, ale aj dejepis, prírodoveda, vlastiveda a geografia. V rámci školského vzdelávacieho programu môže byť obsah prierezovej témy zaradený do voliteľných vyučovacích predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis, geografia, výtvarné spracovanie materiálu, zborový spev, detské hudobné divadlo, literárno-dramatické divadlo a i.

Regionálna výchova je na I. stupni realizovaná ako samostatný predmet.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI (TBZ)

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy. Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

obsah je zameraný na postupnosť jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy. Túto tému budeme realizovať najmä v predmetoch Informatická výchova, Regionálna výchova a voľnočasových aktivitách.

Predmet	Ciele prierezovej tematiky podľa ŠVP	Metódy a formy	Zdroje	Organizačná forma vyučovania
<ul style="list-style-type: none"> • Slovenský jazyk a literatúra • Vlastiveda • Prírodoveda • Anglický jazyk • Informatická výchova 	<ul style="list-style-type: none"> • postup pri tvorbe projektu(cieľ, postupnosť úloh, zbieranie informácií, riešenie, prezentácia) • získanie skúseností pri prezentácií ústnou formou, grafickým výstupom, prostriedkami audiovizuálnych medií (foto, hlasový výstup-diktafón, film) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadávanie informácií z internetu, encyklopédií • práca v skupine, dvojici, individuálna • tvorba plagátu, • jednoduchej prezentácie v PowerPoint • ústne prezentácia, výtvarná, písomná, prostredníctvom IKT, (film) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyučovacie softvér (Infovek) Sight and Sound • Učebné osnovy: Informatická výchova pre základné školy 1.stupen (2005) 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyučovacie hodiny všetkých vzdelávacích predmetov • Projektové dni • Štúdio „Hrombaba“

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA (OŽZ)

Charakteristika učiva

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov štátneho vzdelávacieho programu a obsahom samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier a účelových cvičení. Ochrana človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na ochranu života a zdravia v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode, ktoré môžu vzniknúť vplyvom nepredvídaných skutočností ohrozujúcich človeka a jeho okolie.

Ciele učiva

Povinné učivo, ktoré nie je samostatným predmetom je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov základných škôl. Poskytuje žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formuje ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítania;
- odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií;
- fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií;

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach.

Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami, evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí, v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti. Pre dosiahnutie cieľov využíva OŽZ daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôbené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Na záver deväťročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode;
- vzhľadom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Obsah a realizácia učiva

Odbornú zložku učiva napĺňajú tematické celky s uvedeným obsahom:

- riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Na realizáciu učiva OŽZ sa využívajú viaceré organizačné formy:

Didaktické hry (DH) v 1.-4. ročníku sa konajú v prírode 1 krát v roku v trvaní 4 hodín. Pred DH realizujeme deň prípravy najmä na teoretickú časť v rozsahu 2-4 hodín podľa náročnosti plánovaných činností. Didaktické hry nezamieňame s cvičeniami v prírode v rámci telesnej výchovy - učivo z turistiky.

Didaktické hry možno vykonať po ročníkoch - triedach. Na komplexnejšie zabezpečenie uplatňovania učiva je možné využívať ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy :

- vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzi predmetové vzťahy,
- úlohy objektivej ochrany školy,
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TV,
- príprava učiteľov na proces v DH.

Záverečný kurz OŽZ v 1. - 4 . ročníku v rozsahu 3 dni - praktická časť (spravidla posledný týždeň júna)

Ochrana života a zdravia - 1. ročník

Tematický celok	Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • naša obec – všeobecná charakteristika; • evakuácia školy v prípade ohrozenia – postup opustenia školy, miesto zhromaždenia, presun do bezpečného priestoru; • signály civilnej ochrany a činnosť žiakov po ich vyhlásení; • horľaviny a ich následky; 	<p>Naša obec – všeobecná charakteristika.</p> <p>Varovný signál.</p> <p>Povinnosti a činnosti žiakov pri vyhlásení signálov pri vzniku mimoriadnych udalostí.</p> <p>Spôsob evakuácie školy v prípade ohrozenia požiarom.</p> <p>Základné druhy horľavín a ich následky.</p>	<p>Varovné signály a činnosť žiakov po varovaní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať signál „Všeobecné ohrozenie“ a činnosť po jeho vyhlásení. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, ako sa dozvieš o hroziacom nebezpečenstve. - Uveď, aký tón vydáva siréna pri signáli „Všeobecné ohrozenie“. - Povedz, čím sa líši signál „Všeobecné ohrozenie“ od signálu „Ohrozenie vodou“ <p>Evakuácia školy v prípade ohrozenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať činnosti pri opustení školy v prípade ohrozenia. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj, ktoré materiály v škole, triede sú horľavé. - Ukáž, kde stojíš v skupine pred odchodom z triedy. - Povedz, ktorou cestou pôjdeš z triedy po vyhlásení signálu v prípade ohrozenia. - Uveď príklad, kedy sa evakuuje škola. - Urči miesto, kde sa v škole nachádza sklad civilnej ochrany.

<p>Zdravotná príprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vybavenie domácej lekárničky a jej využitie pri poskytnutí prvej pomoci; nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov; • ošetrovanie odrenín ruky, nohy, prstov a hlavy; • privolanie pomoci k zranenému; • význam symbolu „červený kríž“; 	<p>Význam poskytnutia prvej pomoci.</p> <p>Vybavenie domácej lekárničky a jej využitie.</p> <p>Nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov.</p> <p>Význam symbolu „Červený kríž“.</p> <p>Spôsob privolania pomoci k zranenému.</p> <p>Ošetrovanie jednoduchých poranení rúk, nôh a hlavy.</p>	<p>Prvá pomoc s použitím domácej lekárničky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať a charakterizovať prvú pomoc. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, komu je potrebné nahlásiť úraz. - Nakresli znak (symbol) Červeného kríža, ktorý vidíš na lekárničke, • Poznať funkciu domácej lekárničky. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, prečo deti nesmú svojvoľne užívať lieky. - Vymenuj tri lieky alebo zdravotné pomôcky, ktoré by nemali chýbať v domácej lekárničke. - Uveď tri najdôležitejšie obväzové pomôcky. - Povedz, kde všade by nemala chýbať lekárnička. <p>Jednoduché rany</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať postup ošetrovania jednoduchých poranení. <ul style="list-style-type: none"> - Urči, akým prostriedkom vyčistíš ranu. - Vysvetli, na čo slúžia rýchloobväzy (náplasti). - Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny chrbtu ruky.
<p>Pohyb a pobyt v prírode</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientácia v mieste školy a jej okolí; • určenie svetových strán podľa slnka; • významné budovy a ich účel – zdravotné stredisko, lekáreň, pošta, telefón; predajne, železničná a autobusová stanica, miestny úrad; • historické objekty našej obce – pamätné domy, zrúcaniny, pamätníky, múzeá, galérie; • poznávanie zelene v okolí obce; • správanie sa k osamelým zvieratám; 	<p>Orientácia v mieste školy a jej okolí.</p> <p>Osvojiť si vedomosti, zručnosti a pohyb v teréne podľa prírodných úkazov.</p> <p>Základné informácie o významných budovách a ich účele.</p> <p>Historické objekty v obci a jej okolí.</p>	<p>Orientácia v mieste školy a jej okolí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať svoju školu. <ul style="list-style-type: none"> - Uveď názov ulice, na ktorej sídli škola. - Urči miesto tvojej triedy v budove školy. - Ukáž na pláne školy jedáleň, telocvičňu, východ z budovy • Poznať okolie školy. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj najmenej dve ulice, ktorými prechádzaš cestou z domu do školy. - Uveď presnú adresu svojho bydliska. <p>Určovanie svetových strán</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • Poznať svetové strany <ul style="list-style-type: none"> - Ukáž, kde na obzore vychádza a kde zapadá slnko. - Vysvetli určovanie svetových strán podľa slnka. <p>Významné budovy a ich účel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať významné budovy v mieste bydliska a školy. <ul style="list-style-type: none"> - Popíš presné miesto, kde sa nachádza zdravotné stredisko v obci. - Uveď približné miesto pošty. - Vymenuj dopravné prostriedky pomocou ktorých sa dostaneš do školy. - Zhotov jednoduchý náčrt dôležitých budov v okolí školy a mieste bydliska.
--	--	--	---

Ochrana života a zdravia - 2. ročník

Tematický celok	Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • možnosti vzniku mimoriadnych udalostí v prírode a na objektoch; • zoznámenie sa s detskou ochrannou maskou (DM-1, CM3-3/h), určenie veľkosti; • druhy signálov civilnej ochrany a činnosť žiakov na vyhlásenie varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“; • evakuácia školy v prípade ohrozenia požiarom; • protipožiarne stanovište, kde sa nachádza zbor požiarnej ochrany a spôsob jeho privolania; • nebezpečenstvá pri zaobchádzaní s elektrickým a plynovým zariadením; zápalky, zapalovače a horľaviny 	<p>Možnosti vzniku mimoriadnych udalostí.</p> <p>Druhy varovných signálov.</p> <p>Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti.</p> <p>Spôsob evakuácie.</p> <p>Detská ochranná maska a jej použitie.</p> <p>Pravidlá správania sa v prípade ohrozenia požiarom.</p> <p>Protipožiarne stanovište.</p> <p>Nebezpečenstvo hroziace pri manipulácii so zápalkami, zapalovačmi a horľavinami, s elektrickým a plynovým zariadením.</p>	<p>Mimoriadne udalosti – možnosti vzniku</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať riziká, ktoré ohrozujú život, zdravie, majetok. <ul style="list-style-type: none"> - Charakterizuj svojimi slovami pojem mimoriadna situácia, udalosť. - Povedz aspoň dve možnosti vzniku mimoriadnej udalosti v prírode a na objektoch. - Povedz, kde v blízkosti školy a tvojho bydliska môže dôjsť k vzniku mimoriadnej udalosti. - Urči, ako znie tón pri vyhlásení varovného signálu „Všeobecné ohrozenie“. <p>Požiarna ochrana</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si pravidlá evakuácie pri ohrození požiarom. <ul style="list-style-type: none"> - Popíš únikovú cestu v prípade vyhlásenia

			<p>evakuácie pri vzniku požiaru.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uved', kto a ako vyhlási signál „Horí“ na škole. - Povedz, komu a ako je potrebné ohlásiť požiar. <ul style="list-style-type: none"> • Poznať nebezpečenstvo pri manipulácii s materiálom umožňujúcim vznik požiaru. <ul style="list-style-type: none"> - Vysvetli nebezpečenstvo použitia otvoreného ohňa v blízkosti horľavých a výbušných látok. - Urči, kde v škole sú umiestnené hasiace prístroje. - Povedz, čo všetko je potrebné skontrolovať pred odchodom z domu do školy, aby nedošlo k požiaru. <p>Prostriedky individuálnej ochrany</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné prostriedky ochrany jednotlivca. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj bežné dosiahnuteľné prostriedky ochrany jednotlivca. - Povedz, pomocou čoho a ako sa zisťuje veľkosť ochrannej masky.
<p>Zdravotná príprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kedy a kadiaľ do zdravotného strediska; • správanie sa v čakárni, u lekára a pri školských lekárskych prehliadkach; • pomoc lekárov chorým a zraneným; • ochrana pred chorobami, účelné obliekanie; <p>ochrana a prvá pomoc pri zistení kliešťa, uštipnutí zmijou, osou a včelou;</p>	<p>Návšteva lekára v zdravotnom stredisku.</p> <p>Správanie sa v zdravotníckych zariadeniach.</p> <p>Úloha lekára pri pomoci chorým a zraneným.</p> <p>Prevenca pred chorobami a preventívne opatrenia proti uštipnutiu hmyzom.</p>	<p>Významné strediská z hľadiska zdravotnej prevencie a liečenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať významné zdravotnícke zariadenia. <ul style="list-style-type: none"> - Uved', kde sa nachádza zdravotné stredisko v mieste tvojho bydliska. - Opíš, na aký účel slúži ľuďom nemocnica. - Vysvetli, ako sa správať v čakárni u lekára. <p>-</p> <p>Starostlivosť o zdravie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady starostlivosti o zdravie. <ul style="list-style-type: none"> - Vysvetli význam povolania lekár. - Uved', akých lekárov si

			<p>navštívil a ako pomáhajú chorým a raneným.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, ktorým športom si upevňuješ zdravie. - Uveď, aká strava je pre človeka najzdravšia. - <p>Neprijemné poranenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady ošetrovania neprijemných poranení. <ul style="list-style-type: none"> - Uveď, na aké poranenie použiješ studený obklad. - Povedz, pomocou čoho vytiahneš žihadlo zapichnuté v koži. - Povedz názov jediného jedovatého hada u nás. - Charakterizuj, ako vyzerá miesto so zahryznutým kliešťom.
Pohyb a pobyt v prírode	<ul style="list-style-type: none"> • význam vody v prírode, pitie povrchovej vody; • jedovaté rastliny, jedovaté huby; • zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode; • zvieratá vo voľnej prírode, nebezpečenstvo besnoty; • značenie turistických chodníkov; 	<p>Význam vody v prírode a jej konzumácia.</p> <p>Zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode.</p> <p>Jedovaté huby.</p> <p>Značenie turistických chodníkov.</p>	<p>Príroda – charakteristika a význam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať význam vody v prírode. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, ktorá rieka preteká v mieste tvojho bydliska, alebo okolí. - Povedz, čím sa znečisťuje voda v prírode. • Poznať jedovaté huby. <ul style="list-style-type: none"> - Rozlíš jedovaté huby na obrázku. <p>Správanie sa a pohyb v prírode</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady pohybu a pobytu v prírode. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, prečo nemáme poškodzovať prírodu. - Opíš, možné následky nesprávneho ukrytia pred bleskom. - Poznať turistické chodníky - Urči miesto, kde sa nachádza najbližší turistický chodník v okolí školy, obce. - Popíš, ako sa označujú turistické chodníky.

Ochrana života a zdravia - 3. ročník

Tematický celok	Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • evakuácia žiakov pri ohrození školy a jej okolia – prírodné katastrofy, živelné pohromy a výhražné správy; • varovné signály CO a činnosť žiakov pri ich vyhlásení; • druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlasovania; • poloha školy, ulice, oboznámenie sa so zdrojmi ohrozenia; 	<p>Charakteristika jednotlivých druhov mimoriadnych udalostí.</p> <p>Druhy a spôsob vyhlásenia varovných signálov.</p> <p>Opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti.</p> <p>Možné zdroje ohrozenia vzhľadom na polohu školy.</p> <p>Spôsob evakuácie v prípade ohrozenia školy a jej okolia – havária, živelná pohroma, katastrofa.</p> <p>Povinnosti žiakov pri organizácii evakuácie.</p>	<p>Mimoriadne udalosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať druhy mimoriadnych udalostí a spôsob ich vyhlásenia. <ul style="list-style-type: none"> - Charakterizuj živelnú pohromu, haváriu, katastrofu. - Povedz, čo urobíš keď zaznie siréna a nenachádzaš sa v škole ani doma, ale vonku. - Povedz, ako sa dozvieš o hrozivom nebezpečenstve a vzniku mimoriadnej udalosti. - Uveď, ako dlho počuť sirénu pri signáli „Všeobecné ohrozenie“. - Uveď miesta možností vzniku mimoriadnych udalostí v okolí školy, bydliska. - Vymenuj najčastejšie požiarne nedostatky (závady) v škole, v domácnosti. <p>Evakuácia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si základné zákony pri evakuácii školy. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, ako sa môžeme evakuovať z ohrozeného priestoru. - Vymenuj, ktoré veci sa odporúčajú vziať si so sebou pri evakuácii – evakuačná batožina. - Uveď hmotnosť evakuačnej batožiny pre deti.
Zdravotná príprava	<ul style="list-style-type: none"> • všeobecné zásady ochrany zdravia aplikované na časti ľudského tela a časti tváre; starostlivosť o chrup; • hygiena tela, bielizne, šiat; • správna životospráva – jedlo, spánok, oddych, učenie; • ošetrovanie a obväzovanie prstov ruky, lakťa, oka, hlavy; 	<p>Zásady ochrany zdravia.</p> <p>Hygiena tela a starostlivosť o chrup.</p> <p>Správna životospráva.</p> <p>Ošetrovanie a obväzovanie rán na prstoch ruky, lakťa, oka a hlavy.</p>	<p>Ochrana zdravia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať časti ľudského tela a zásady správnej životosprávy. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj hlavné časti ľudského tela. - Povedz, ako sa máš správne starať o svoje zuby. - Povedz, prečo človek potrebuje pravidelný

			<p>a dostatočný spánok.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj základné zásady správnej životosprávy. <p>Prvá pomoc pri poranení hornej končatiny a hlavy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady ošetrovania a obväzovania. <ul style="list-style-type: none"> - Vysvetli, prečo je potrebné každé poranenie okamžite ošetriť. - Popíš, ako by si ošetril povrchové poranenie hlavy. - Ukáž na spolužiakovi ošetrovanie odreniny lakťa. - Na poranené prsty ruky použi správny obväz.
Pohyb a pobyt v prírode	<ul style="list-style-type: none"> • okolie našej obce, stanovište našej školy; • orientácia podľa poludňajšieho tieňa; • približné určovanie významných budov a iných dominant v okolí podľa svetových strán; • tvary zemského povrchu: rovina, pahorkatina, vysočina, kopec, hora, úbočie, svah, úpätie; 	<p>Okolie obce, chránené územia, objekty a prírodné útvary.</p> <p>Orientácia podľa poludňajšieho tieňa.</p> <p>Hlavné a vedľajšie svetové strany.</p> <p>Významné budovy a dominanty v okolí.</p> <p>Tvary zemského povrchu.</p>	<p>Orientácia v teréne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať stanovište a okolie školy. <ul style="list-style-type: none"> - Urči najvýhodnejšie miesto v okolí školy na pozorovanie. - Povedz, ako určujeme svetové strany podľa tieňa. - Urči hlavné svetové strany podľa poludňajšieho tieňa. - Vymenuj hlavné a vedľajšie svetové strany. • Určiť významné budovy podľa svetových strán. <ul style="list-style-type: none"> - Ukáž hlavné svetové strany pred vchodom do školy. - Nakresli, čo dôležité sa nachádza severne, východne, západne a južne od vchodu do školy. - Povedz, ktoré sú hlavné časti kompasu, alebo buzoly. - Urči, na ktorú svetovú stranu ukazuje tmavý koniec strelky. - Urči pomocou kompasu alebo buzoly, čo sa nachádza od vášho stanovišťa na vedľajších

			<p>svetových stranách.</p> <p>Tvárnosť krajiny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať tvárnosť okolia obce, mesta. <ul style="list-style-type: none"> - Uved' rozdiel medzi rovinou a pahorkatinou. - Povedz, ktorý je najvyšší vrch v okolí obce. - Opíš Vysoké Tatry z hľadiska tvárnosti.
--	--	--	---

Ochrana života a zdravia - 4. ročník

Tematický celok	Obsah	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • nebezpečné látky v okolí školy (amoniak, chlór a pod.), zásady ochrany, prvá pomoc pri zasiahnutí organizmu; • použitie detskej ochrannej masky, nasadzovanie spolužiakovi (DM-1, CM3-3/h); • význam a použitie improvizovaných prostriedkov individuálnej ochrany – protichemickej a protiradiačnej; • ukážka detského ochranného vaku (DV-75) a detskej kazajky; • (DK-88); • činnosť pri varovných signáloch CO; • zásady vykonania čiastočnej hygienickej očisty 	<p>Nebezpečné (zdraviu škodlivé) látky.</p> <p>Možnosti výskytu nebezpečných látok v okolí školy.</p> <p>Predlekárska pomoc v prípade zasiahnutia organizmu zdraviu škodlivými látkami.</p> <p>Opatrenia na ochranu životov, zdravia v prípade vzniku mimoriadnej udalosti.</p> <p>Čiastočná hygienická očista a jej význam pre ochranu zdravia.</p> <p>Detské ochranné prostriedky (ochranná maska, kazajka, vak), ich význam a použitie.</p>	<p>Nebezpečné látky – druhy, zásady ochrany</p> <ul style="list-style-type: none"> • Získať prehľad o nebezpečných látkach vyskytujúcich sa okolí školy a bydliska. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj aspoň tri priemyselné podniky (závody), ktoré v okolí školy a bydliska pracujú s nebezpečnými látkami - Povedz, ktoré zdraviu škodlivé látky poznáš. - Urči, v ktorom smere sa šíri nebezpečná látka pri poveternostných podmienkach a ktorým smerom opustiš ohrozený priestor. - Povedz načo môžu byť použité nebezpečné látky v prípade teroristického útoku. <p>Detské prostriedky individuálnej ochrany</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné prostriedky ochrany detí. <ul style="list-style-type: none"> - Vymenuj najzákladnejšie prostriedky detskej ochrany dýchacích ciest a očí. - Uved' vek detí pre použitie ochrannej masky DM 1. - Vymenuj najznámejšie prostriedky na improvizovanú ochranu celého tela.

			<ul style="list-style-type: none"> - Určí, v akej polohe je maska v prípade jej nasadenia. - Uved' základné činnosti pri čiastočnej hygienickej očiste tela a vysvetli jej význam. -
Zdravotná príprava	<ul style="list-style-type: none"> • starostlivosť o vitálne ústroje ľudského organizmu; • zdravie a choroby, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi; • obväzovanie nohy, kolena, lýtka, stehna; • jednoduché obväzovanie ovínadlami a šatkami pri povrchovom poranení rúk, nôh, prstov; 	<p>Základné životné funkcie ľudského organizmu a ich význam.</p> <p>Hodnota zdravia, nákazlivé choroby a ochrana pred nimi.</p> <p>Pojmy prvej pomoci.</p> <p>Obväzová technika kolena a lýtka.</p> <p>Použitie trojrohej šatky pri znehybnení hornej končatiny.</p> <p>Zásady poskytovania prvej pomoci pri jednoduchých poraneniach.</p>	<p>Základné životné funkcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať, kedy človek potrebuje prvú pomoc. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, čo patrí k základným životným funkciám ľudského tela. - Uved', ako realizujeme kontrolu vedomia. - Ukáž na spolužiakovi, kde položíme ruky pri kontrole dýchania. - Ukáž miesta, kde nahmatáme pulz. <p>Praktické precvičenie obväzovej techniky pri jednoduchých poraneniach horných a dolných končatín</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať zásady obväzovej techniky. <ul style="list-style-type: none"> - Uved', kedy používame obvínadlo a kedy šatkový obväz. - Vysvetli, na čo musíme dávať pozor pri prikladaní obvínadla. - Demonštruj, ako sa prikladá obvínadlo. - Ukáž dva spôsoby ako upevníme koniec obvínadla. - Demonštruj na spolužiakovi špirálový obväz lýtka a znehybnenie hornej končatiny trojrohou šatkou.
Pohyb a pobyt v prírode	<ul style="list-style-type: none"> • určovanie hraníc SR a susediacich štátov na mape; • určovanie nadmorských výšok na mape okolia; • jednoduchý odhad krátkych vzdialeností; • jednoduchý náčrt pochodu, kresba okolia stanovišťa – panoráma; • čítanie z mapy- podľa 	<p>Hranice Slovenskej republiky a ich poloha k susedným štátom na mape.</p> <p>Význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu.</p> <p>Základné zásady pri táborení v prírode.</p> <p>Základné úkony práce</p>	<p>Mapy, základné činnosti pri práci s mapou</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť základné úkony pri práci s mapou. <ul style="list-style-type: none"> - Určí na mape sever a ostatné svetové strany. - Uved' štáty, s ktorými máme spoločné hranice. - Ukáž na mape miesto kde žiješ.

	<p>fariieb a topografických značiek;</p> <ul style="list-style-type: none"> • určovanie svetových strán na mape a podľa mapy; • starostlivosť o lesné zvieratá a vtáctvo; • význam čistého ovzdušia pre človeka a prírodu; • zásady uhasenia ohniska; 	<p>s mapou – určovanie svetových strán podľa mapy, čítanie z mapy podľa farieb a základných topografických značiek, určovanie nadmorských výšok a jednoduchý odhad krátkych vzdialeností.</p> <p>Jednoduchý náčrt pochodu, panoramatický náčrt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné topografické značky a čítanie z mapy. <ul style="list-style-type: none"> - Urči na mape Slovenska najznámejšiu nížinu a vysočinu. - Uveď farbu, ktorá sa používa pre označenie riek a jazier na mape. - Nájdi na mape dve jaskyne. • Poznať obsah mapy. <ul style="list-style-type: none"> - Povedz, podľa čoho určíš, kde je na mape sever. - Povedz, akou topografickou značkou sa značí obec, cesty a železnice. - Ukáž na mape vrstevnicu a charakterizuj ju. - Urči výškový rozdiel dvoch ľubovoľných bodov na mape. <p>Typy náčrtov a zhotovenie jednoduchého náčrtu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhotovenie jednoduchých náčrtov pochodu. <ul style="list-style-type: none"> - Nakresli jednoduchý plán (situačný náčrt) ulice, na ktorej sa nachádza škola.. - Popíš rozdiel medzi situačným a panoramatickým náčrtom. • Vedieť vysvetliť odhad vzdialeností. <ul style="list-style-type: none"> - Urči dĺžku svojho kroku a dvojkroku. - Opíš spôsob jednoduchého odhadu vzdialenosti krokováním.
--	---	---	--

Proces

Učivo „Ochrana života a zdravia“ má niekoľko špecifik a odlišností od ostatných vyučovacích predmetov v základnej škole. Základným znakom učiva OŽZ je, že hoci nemá vyučovací predmet, je učivo pre žiakov prvej a druhej zdravotnej skupiny povinné a výsledky sa neklasifikujú. Poslanie učiva je zamerané prípravou žiakov v koedukovanej forme na správne činnosti a konania v prípade vzniku nebezpečnej mimoriadnej situácie. Žiaci si v priebehu výchovného a vzdelávacieho procesu osvojujú potrebné vedomosti, zručnosti, návyky a schopnosti.

Zvláštnosťou učiva OŽZ je viacetematický obsah navzájom nie podobný. Pre osvojovanie vedomostí a zručností sa využívajú najmä didaktické hry, prípadne niektoré vhodné poznatky z iných oblastí vzdelávania. Používané metódy rešpektujú bežné didaktické postupy, žiada sa však uplatňovať menej verbálne a viac názorné metódy, cvičenia a kontroly. Dôležitú funkciu plnia aktivizujúce a motivačné hodnotenia, samostatné alebo skupinové činnosti. Žiaci majú v priebehu osvojovania učiva získať poznatky o potrebnosti a nenahraditeľnosti učiva pri vzniku a priebehu mimoriadnej situácie. Odporúčame spracovať a

skoordinovať učivo vybraných vyučovacích predmetov k jeho využitiu v medzipredmetových vzťahoch v prospech učiva OŽZ. Prvky učiva sú zapracované do učebných osnov povinných predmetov (telesná výchova, vlastiveda, prvouka, výtvarná výchova) a sú ich integrálnou súčasťou.

Rozdielnosť v procese vyučovania učiva OŽZ je, že sa realizuje prevažne mimo učební so špecifickým materiálom a učebnými pomôckami. Dávame na zváženie zaradenie niektorých tém do DH vzhľadom na :

- priestorové podmienky školy,
- blízkosť vhodného terénu,
- dostupnosť materiálu a pomôcok na precvičovanie,
- náročnosť, alebo neprimeranosť požiadaviek a úloh na žiakov vzhľadom na pohlavie a vek,
- odbornú pripravenosť pedagogických pracovníkov.

Na procese realizácie učiva sa okrem tém vo vybraných povinných predmetoch, didaktických hier podieľajú aj :

- školský režim (disciplinovanosť a kolektivismus),
- civilná ochrana a objektová ochrana,
- záujmová činnosť (príprava mladých zdravotníkov, požiarnikov, záchranárov CO, športových strelcov a pod.),
- spolupráca so špecifickými organizáciami a združeniami ako Armáda SR, Slovenský skauting, Sokol, Orol, SČK, Slovenský zväz ochrancov prírody, Združenie technických a športových činností SR.

Nakoľko sa učivo nerealizuje v samostatnom predmete, je potrebné, aby riaditeľ školy zabezpečením a usmernením učiva poveril zodpovedného učiteľa. Osobitnú pozornosť je treba venovať príprave a rozširovaniu materiálového zabezpečenia výučby, ktoré vzhľadom na prevažujúci praktický charakter výučby bezprostredne ovplyvňuje kvalitu plnenia cieľov.

Poverení organizátori zodpovedajú za účelné skĺbenie organizačnej a metodologickej stránky tejto náročnej formy vyučovania. Odporúča sa vypracovať námetovú situáciu a túto spojiť so súťažením tried po ročníkoch. Vzhľadom na priestorové a materiálne ťažkosti je vhodné v jeden deň organizovať didaktické hry maximálne s tromi triedami.

Bezpečnostné opatrenia pri didaktických hrách na školách

Za organizáciu ochrany a bezpečnosti pri uskutočňovaní didaktických hier zodpovedá vedúci didaktických hier, ktorý je povinný:

- organizovať označenie priestoru DH a poriadkovú službu v nebezpečných miestach, označenie a ohraničenie nebezpečných priechodov a miest,
- označiť miesta imitácie a zaistiť bezpečnosť pri označení jednotlivých situácií,
- udržiavať poriadok pri činnosti cvičiacich značkárov,
- spracovať pokyny pre bezpečnostné opatrenia pri cvičení v závislosti od miestnych podmienok, aby sa nimi oboznámili všetci účastníci didaktických hier,
- kontrolovať osobne a prostredníctvom svojich zástupcov a pomocníkov dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas cvičenia.

Za dodržiavanie bezpečnostných opatrení počas didaktických hier sú zodpovední vedúci na jednotlivých pracoviskách, ktorí sú povinní :

- oboznámiť žiakov so stanovenými bezpečnostnými opatreniami,
- oboznámiť cvičiacich s nebezpečnými miestami a označiť ich,
- kontrolovať dodržiavanie bezpečnostných opatrení, najmä počas imitácie a praktickej činnosti.

Počas didaktických hier je zakázané :

- prevážať imitačné prostriedky spoločne s osobami,
- používať nesprávnu či poškodenú techniku a dopravné prostriedky,
- pohybovať sa a zdržiavať sa v miestach presunov a činnosti techniky,
- používať rádiové stanice bližšie ako 100 m od vedenia vysokého napätia, pracovať s nimi bez uzemnenia,
- používať nesprávne a poškodené imitačné prostriedky, používať ich improvizáciu,
- rozmiestňovať značkárov v miestach nebezpečnej imitácie,
- používať zápalné a dymové prostriedky bližšie ako 50 m od osôb a ľahko zápalných látok (materiálov). Dymové prostriedky nepoužívať menej ako 200 m od obydľia a komunikácií,
- uskutočňovať cvičné výbuchy v obytných miestach a na vodných plochách,
- zbierať nepoužitú – nevybuchnutú imitačnú techniku a demontovať ich,
- vykonávať činnosť v zadymených priestoroch bez ochranných pomôcok a zaistenia inou osobou,
- dotýkať sa vodičov elektrickej energie a vodivých kovových predmetov bez preverenia ich odpojenia od elektrickej energie,
- pohybovať sa v nebezpečných miestach,
- vykonávať zemné práce bez súhlasu príslušných územných správnych orgánov,
- rozkladať oheň v lesných porastoch a na miestach s možnosťou vzniku požiaru,
- piť vodu z nepreverených vodných zdrojov.

Na zaistenie bezpečnosti sa musia dodržiavať tieto špecifické opatrenia:

- dodržiavať stanovené bezpečnostné opatrenia pre činnosť v príslušnom objekte (mieste),
- pri činnosti v rámci účelového cvičenia zabezpečiť jednotlivé miesta proti poškodeniu,
- zabrániť prípadnému narušeniu inžinierskych sietí a technologických zariadení výrobného procesu,
- uskutočniť prieskum predpokladaných miest účelového pre didaktické hry,
- priestory činnosti označiť stanovenými značkami (tabuľkami),
- nedovoliť prekročenie noriem pobytu a práce v ochranných maskách a iných ochranných prostriedkoch.

Pri činnosti v lesných priestoroch :

- uskutočniť prieskum a označiť nebezpečné a nepriechodné miesta,
- zaistiť dodržiavanie všetkých protipožiarnych opatrení,
- zabezpečiť zdravotnícke opatrenia pri možnom úraze, proti uštipnutiu hadom, otravám a pod.



Vnútorný systém hodnotenia kvality sa zameriava na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

3.1 HODNOTENIE VZDELÁVACÍCH VÝSLEDKOV PRÁCE ŽIAKOV

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku učiva, v čom má úspech, kde má nedostatky a rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie vyplýva z presvedčenia, že každý žiak sa môže zlepšiť.

Pravidlá pre hodnotenie žiakov

- Hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou celého procesu učenia sa žiaka, nemôže byť vnímané ako hrozba.
- Spôsob hodnotenia žiaka musí byť v súlade so školským vzdelávacím programom – žiak je náš partner, hodnotenie nie je spôsob ako žiaka ponížiť a vyjadriť svoju nadradenosť. Preto sa zameriavame na poskytovanie pozitívnej spätnej väzby.
- Hodnotenie žiaka vychádza zo stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, na základe ktorých môže i žiak hodnotiť svoju prácu.
- Každému hodnoteniu predchádza zoznámenie žiaka s cieľmi vzdelávania a kritériami hodnotenia.
- Sebahodnotenie žiaka považujeme za neoddeliteľnú súčasť jeho hodnotenia.
- Pri preverovaní vedomostí používame metódy, ktoré rešpektujú individuálne možnosti žiaka.
- Aj keď o záverečnom hodnotení a známke rozhoduje učiteľ, učíme deti hneď od začiatku diskutovať o hodnotení a známke, aby im boli jasné a zrozumiteľné hodnotiace kritériá a ďalej sa posilňovali ich kompetencie v sebahodnotení.
- Pri kooperatívnom spôsobe výučby vedieme žiakov nielen k zhodnoteniu výsledkov svojej práce, ale aj k vyhodnoteniu samotného procesu / postupu, ktorý žiak použil/.
- Hodnotenie žiaka zaznamenáva jeho pokrok v učení, žiak je porovnávaný so sebou samým, so svojimi predchádzajúcimi výsledkami, nikdy nie s výsledkami ostatných žiakov v triede.
- Do známky z vyučovacieho predmetu nezahrňujeme hodnotenie žiakovho správania.
- Hodnotíme a klasifikujeme len prebrané a precvičené učivo. Žiaci majú možnosť a dostatok času na naučenie, precvičenie učiva.
- Významným prvkom v procese učenia je práca s chybou. Žiak má právo robiť chyby – chyba sa považuje za príležitosť naučiť sa niečo lepšie a chybu odstrániť.
- Žiaci sú včas oboznámení s termínom súhrnných písomných prác, či s odovzdaním dlhších termínovaných úloh alebo projektov. V prípade neúspešného výsledku kontrolnej práce majú žiaci možnosť opravnej práce.
- Pri celkovom hodnotení a klasifikácii žiakov zohľadňuje učiteľ individuálne schopnosti, zručnosti a získané kompetencie žiaka, berie do úvahy i to, že žiak mohol v priebehu klasifikačného obdobia zakolísať v učebných výkonoch pre určitú indispozíciu.
- Pravidlá pre hodnotenie žiaka sú záväzné pre všetkých vyučujúcich

Kritériá hodnotenia žiakov

- Zvládnutie výstupov jednotlivých predmetov
- Schopnosť riešiť problémové situácie
- Schopnosť riešiť predpokladané problémy tvorivým spôsobom
- Schopnosť vykonávať činnosť zmysluplne
- Úroveň komunikačných zručností
- Schopnosť spolupracovať a rešpektovať prácu vlastnú i druhých
- Osobný prístup žiaka
- Vynaložené úsilie žiaka
- Spokojnosť žiaka
- Miera žiakovej zodpovednosti a tolerancie

- Správanie žiaka / zdvorilosť, spôsob komunikácie, rešpekt k ľuďom, úcta k hodnotám, plnenie povinností, presadzovanie práv.../
- Zmeny v správaní, postojoch, zručnostiach

Formy overovania vedomostí a zručností žiakov

- sústavné diagnostické pozorovanie žiaka
- písomné práce / vedomostné previerky, testy, diktáty, cvičenia, slohové práce .../
- hovorený prejav
- modelové a problémové úlohy
- spracovanie referátov a prác na danú tému
- zapojenie sa do projektovej a skupinovej práce
- rozhovor so žiakom
- analýza rôznych činností žiaka
- úprava písomností, samostatné aktivity a domáce úlohy

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA ŽIAKOV

V súlade s Metodickým pokynom č.22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy sa hodnotenie žiakov ročníkov 1. – 4. sa vykonáva kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia.

Spôsob hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov:

povinne klasifikované predmety (slovenský jazyk a literatúra, matematika, prírodoveda, vlastiveda) klasifikáciou piatimi stupňami (arabskou číslicou):

1 - výborný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitosti. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

2 - chváľitebný

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitosti samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

3 - dobrý

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitosti. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

4 - dostatočný

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitosti podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

5 - nedostatočný

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Prospech sa na vysvedčení uvádza arabskou číslicou.

Anglický jazyk, informatická výchova, pracovné vyučovanie, výchovné predmety a ostatné disponibilné predmety ŠkVP slovne stupňami:

VDV - dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Žiak vie vyhľadávať a využívať informácie, jeho myslenie je kritické, dokáže hľadať vlastné riešenia, uplatňovať osvojené kľúčové kompetencie, účinne si organizuje svoju prácu a je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Pri riešení úloh pohotovo uplatňuje logické operácie, číta s porozumením súvislé texty, funkčne využíva matematické vedomosti a zručnosti. V presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov a vo vzťahu medzi nimi má nepodstatné medzery. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

DV - dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Číta s porozumením, pri riešení úloh uplatňuje logiku. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

UV - dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

NV - dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Nepovinné predmety, etická výchova a náboženská výchova sa neklasifikujú, na vysvedčení sa uvádza:

abs. - absolvoval (a)

neabs. - neabsolvoval (a)

Celkové hodnotenie žiaka 1. ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje stupňami:

P - prospel (a)

N - neprospel (a)

Celkové hodnotenie žiaka 2.-4. ročníka základnej školy sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení vyjadruje stupňami:

PV - prospel(a) s vyznamenaním

Žiak prospel s vyznamenaním, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá prospech horší ako chválitebný, priemerný stupeň prospechu z povinných vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol dobré výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.

PVD - prospel(a) veľmi dobre

Žiak prospel veľmi dobre, ak ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nemá stupeň prospechu horší ako dobrý, priemerný stupeň prospechu z povinných predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je veľmi dobré; ak pri slovnom

hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nedosiahol horšie hodnotenie ako „dosiahol uspokojivé výsledky“ a jeho správanie je veľmi dobré.

P - prospel(a)

Žiak prospel, ak nemá stupeň prospechu nedostatočný ani v jednom povinnom vyučovacom predmete; ak pri slovnom hodnotení ani v jednom povinnom vyučovacom predmete nebol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.

N - neprospel(a)

Žiak neprospel, ak má z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný; ak pri slovnom hodnotení z niektorého povinného vyučovacieho predmetu aj po opravnej skúške bol hodnotený ako „dosiahol neuspokojivé výsledky“.

Prospech sa vypočítava z povinných vyučovacích predmetov.

Ak je žiak **oslobodený** od telesnej výchovy, píše sa: absolvoval / neabsolvoval

Žiakovi, ktorý je v niektorom predmete **neklasifikovaný (nehodnotený)**, sa na vysvedčení uvádza:

abs - absolvoval

neabs. - neabsolvoval

Práca v krúžkoch sa uvádza slovom:

U - pracoval úspešne (a)

P - pracoval (a)

Správanie žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

1 - veľmi dobré

Žiak dodržiava pravidlá správania a ustanovenia školského poriadku a len ojedinele sa dopúšťa menej závažných previnení.

2 - uspokojivé

Žiak porušuje jednotlivé pravidlá školského poriadku, je prístupný výchovnému pôsobeniu a usiluje sa svoje chyby napraviť.

3 - menej uspokojivé

Žiak závažne porušuje pravidlá správania a školský poriadok alebo sa dopúšťa ďalších previnení.

4 - neuspokojivé

Žiak sústavne porušuje pravidlá správania a školský poriadok, zámerne narušá korektné vzťahy medzi spolužiakmi a závažnými previneniami ohrozuje ostatných žiakov a zamestnancov školy.

POCHVALY A VÝCHOVNÉ OPATRENIA

Pochvaly a iné ocenenia

sa žiakom udeľujú za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností, vzornú reprezentáciu školy, za umiestnenie v súťaži a za výborný prospech

1. individuálna pochvala

za 3 kladné zápisy v žiackej knižke (písomný oznam rodičom)

2. pochvala triedneho učiteľa

za 6 kladných zápisov v žiackej knižke (súhlas riaditeľa, prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, zápis do triedneho výkazu alebo katalógového listu žiaka)

3. pochvala riaditeľa školy

za 9 kladných zápisov v žiackej knižke (súhlas riaditeľa, prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, zápis do triedneho výkazu alebo katalógového listu žiaka)

Pochvalu a iné ocenenie (diplom, vecnú odmenu a pod.) možno žiakovi udeliť mimoriadne aj za výnimočne záslužný alebo statočný čin.

Výchovné opatrenia za porušovanie školského poriadku

1. napomenutie triedneho učiteľa

za 1 - 3 neospravedlnené hodiny alebo za 3 záporné zápisy v žiackej knižke (písomný oznam rodičom)

Môže byť udelené aj viackrát za klasifikačné obdobie. Z napomenutia vyplýva možnosť zákazu účasti na výletoch,

- školských podujatiach a pod.
2. pokarhanie triednym učiteľom
za 4 - 6 neospravedlnených hodín alebo za 6 záporných zápisov v žiackej knižke (súhlas riaditeľa, prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, pohovor triedneho učiteľa a riaditeľa školy s rodičmi, zápis do triedneho výkazu alebo katalógového listu žiaka). Z napomenutia triednym učiteľom vyplýva možnosť zákazu účasti na výletoch, školských podujatiach a pod.
Môže byť udelené aj viackrát za klasifikačné obdobie.
 3. pokarhanie riaditeľom školy
za 7 - 9 neospravedlnených hodín alebo za 9 záporných zápisov v žiackej knižke (prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, pohovor riaditeľa školy a triedneho učiteľa s rodičmi, zápis do triedneho výkazu alebo katalógového listu žiaka) Z riaditeľského pokarhania vyplýva možnosť zákazu účasti na výletoch, školských podujatiach a pod.
Môže byť udelené aj viackrát za klasifikačné obdobie.
 4. znížená známka so správania 2. stupňa
za 10 - 30 neospravedlnených hodín alebo za 12 záporných zápisov v žiackej (prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, pohovor riaditeľa školy a triedneho učiteľa s rodičmi, záznam s odôvodnením v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka)
 5. znížená známka so správania 3. stupňa
za 31 - 60 neospravedlnených hodín alebo za 15 záporných zápisov v žiackej (prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, pohovor riaditeľa školy a triedneho učiteľa s rodičmi, záznam s odôvodnením v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka)
 6. znížená známka so správania 4. stupňa
za viac ako 60 neospravedlnených hodín alebo za 18 záporných zápisov v žiackej (prerokovanie v ped. rade, písomný oznam rodičom, pohovor riaditeľa školy a triedneho učiteľa s rodičmi, záznam s odôvodnením v triednom výkaze alebo katalógovom liste žiaka)

Zníženej známke zo správania predchádza spravidla napomenutie triedneho učiteľa, pokarhanie triedneho učiteľa a pokarhanie riaditeľa školy. Možno ju však mimoriadne udeliť, ak žiak ublíži na zdraví inému žiakovi s dlhodobými následkami, poškodí majetok školy s hodnotou vyššou ako 33,- € alebo za hrubé porušenie etického alebo mravného správania sa.

V prípade potreby škola podáva na základe podkladov triedneho učiteľa návrh riešenia na psychologické vyšetrenie, príslušnému orgánu štátnej správy a obci (ak rodičia nespupracujú so školou).

Ak žiadne z prijatých opatrení nevedli k náprave, výchova žiaka je vážne narušená a môže byť daný podnet na ústavnú alebo ochrannú výchovu.

Ak žiak svojim správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca. Riaditeľ školy bezodkladne privolá zákonného zástupcu, zdravotnú pomoc, policajný zbor. Podľa §58 ods. (4) zákona MŠSR č. 245/2008 Z. z. toto ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy písomný záznam.

3.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Hodnotenie zamestnancov je jednou z dôležitých činností systému riadenia ľudských zdrojov aj v rezorte školstva. Hodnotenie je náročnou personálnou činnosťou, zároveň je to však jedna z metód používaná k povzbudeniu a motivácii zamestnancov.

Ciele kontroly:

- Zabezpečiť plynulý chod vyučovania a výchovnej činnosti, dodržiavanie pracovnej disciplíny
- Získať prehľad o odbornej a metodologickej pripravenosti učiteľov a výchovných pracovníkov
- Získať prehľad o úrovni výchovno-vzdelávacieho procesu a výchovnej práce
- Sledovať plnenie stanovených plánov, učebných osnov, využívanie štandardov pri posudzovaní vedomostnej úrovne žiakov
- Sledovať úroveň dodržiavania školského poriadku, správania žiakov
- Sledovať úroveň humanizácie výchovno-vzdelávacieho procesu
- Dosiahnuť harmonizáciu aktivít výchovno – vyučovacieho procesu a zvýšiť kvalitu práce jednotlivých zamestnancov
- viesť k zlepšovaniu výkonu a nepretržitému rozvoju kompetencií zamestnancov, k motivácii pedagógov, aby sami sledovali a hodnotili svoj pracovný výkon a pracovné správanie a menili ich kvalitu prostredníctvom kontinuálneho profesijného vzdelávania a sebazvdelávania, a tým zvyšovali kvalitu celej organizácie

Systém kontroly a hodnotenia pracovných výkonov a pracovného správania zamestnancov sa bude vykonávať priebežným monitorovaním aktivít zamestnancov a ich formatívne hodnotenie sa uskutoční na základe poznatkov získaných rôznymi formami a metódami kontroly:

Formy, metódy a spôsob kontroly

- Priama hospitačná činnosť
- Pozorovanie, individuálny rozhovor so zamestnancami
- Didaktické testy, kontrola práce v pracovných zošitoch
- Analýza písomných prác a riaditeľských previerok, rozbor diagnostiky
- Referencie od žiakov, rodičov a iných odborných zamestnancov
- Vyhodnocovanie výsledkov rôznych typov súťaží
- Vyhodnocovanie úspešnosti externých testovaní žiakov
- Zhodnotenie dosahovaných výchovno – vyučovacích výsledkov žiakov
- Hodnotenie činnosti pedagógov v oblasti ďalšieho vzdelávania
- Vyhodnocovanie plnenia činností zadaných nad rámec pracovných úloh
- Sledovanie plnenia pracovného poriadku, prevádzkového poriadku, školského poriadku
- Sledovanie a kontrola dokumentácie školy

Jedenkrát ročne budú tieto poznatky zhrnuté v periodickom sumatívnom hodnotení v rámci hodnotiaceho pohovoru so zamestnancom, ktorý bude založený na čiastkových výsledkoch formatívnych hodnotení zameraných na minulé výkony, ale zároveň bude impulzom pre jeho profesijný rozvoj a kariérový rast.

Vedeniu školy umožňuje systém kontroly a hodnotenia zamestnancov objektívnejšie hodnotiť jednotlivé pracovné výkony, získavať, riadiť, rozvíjať a odmeňovať tých, ktorí majú požadované spôsobilosti naplňovať ciele a výchovno – vzdelávacie programy školy a prispievajú ku kvalitnejšiemu, efektívnejšiemu a lepšiemu fungovaniu organizácie ako celku.

Plán kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov

Cieľ	Indikátory	Nástroj	Početnosť
Kvalita vyučovacieho procesu	Záznamy z hospitácií vedenia školy Disciplína žiakov Vzťah učiteľ – žiak Spolupráca s rodičmi Úroveň pís. prác Úroveň spracovania tem. plánov Plnenie plánov Individuálny prístup k žiakom	Hospitácia – pohospitačný rozhovor Pozorovania, hospitácie Pozorovania Dialóg s rodičmi, vzťahy Kontrola Kontrola Kontrola Pozorovanie, hospitácia	Aspoň 2x ročne Priebežne Priebežne Priebežne 1x ročne 1x ročne 3x ročne Priebežne
Rozvoj osobnosti, štúdium	Výber školení Dlhodobé štúdium Záujem o osobný rast	Plán vzdelávania Plán vzdelávania Rozhovor, pozorovanie	1 x ročne 1 x ročne Priebežne
Prínos pre školu, motivácia	Plnenie pridelených úloh Úroveň plnenia úloh Aktivita Práca pre školu mimo vyučovania	Kontrola Pozorovanie, rozhovor, osobné kontakty	Priebežne
Vedenie pedagogickej dokumentácie		Kontroly triednych kníh a záznamov Kontrola ostatnej dokumentácie	5 x ročne Priebežne
Komplexné hodnotenie ped. pracovníka, osobné hodnotenie	Všetky predchádzajúce indikátory, výsledky pozorovaní a kontrol	Hodnotiaci rozhovor, hodnotiaci záznam	1 x ročne

3.3 HODNOTENIE ŠKOLY

Monitorovanie:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi

- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Úroveň podpory žiakov s nadaním
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériá:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov, nadriadených orgánov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach
- SWOT analýza
- Záznamy z kontrol a inšpekčnej činnosti

Strategický plán hodnotenia školy

Cieľ	Indikátory	Nástroj	Početnosť
Komplexný rozbor marketingu	Prostredie, demografický vývoj, príležitosti, riziká, konkurencia	Vnúťorná analýza	1 x za 5 rokov
Imidž školy	Výsledky dotazníka	Dotazníky – učitelia, žiaci, rodičia, zriaďovateľ	1 x za 3 roky
Kultúra školy	Výsledky dotazníka	Dotazníky – učitelia, žiaci, rodičia, zriaďovateľ	1 x za 3 roky
Klíma v škole	Výsledky dotazníka	Dotazníky – učitelia, žiaci, rodičia, zriaďovateľ	1 x za 3 roky
Vyhodnotenie strategického plánu školy	Vyhodnotenie čiastkových oblastí	Kombinácia evaluačných nástrojov podľa typu oblasti	každoročne
Sponzoring pre školu	Získanie prostriedkov od sponzorov Úspešnosť grantov Iné zdroje	Vedenie prehľadov	každoročne
Propagácia – reklama školy	Články v novinách- početnosť www stránka, jej aktualizácia	Prehľad o článkoch Prehľad o obsahu www stránky Výročná správa	každoročne
SWOT analýza v škole	Silné a slabé stránky, príležitosti, riziká	Prehľady – učitelia, žiaci rodičia, zriaďovateľ	1 x za 3 roky
Zhodnotenie práce školy počas školského roka, plnenie cieľov ŠkVP	a/ úroveň ped. procesu – jednotlivé časti výročnej správy b/hospodárenie – čerpanie rozpočtu, doplnkové činnosti, hlavné činnosti	a/ výročná správa o výsledkoch pedagogického pôsobenia a vlastné hodnotenie školy b/ výročná správa ekonomická Vedenie školskej kroniky	každoročne priebežne